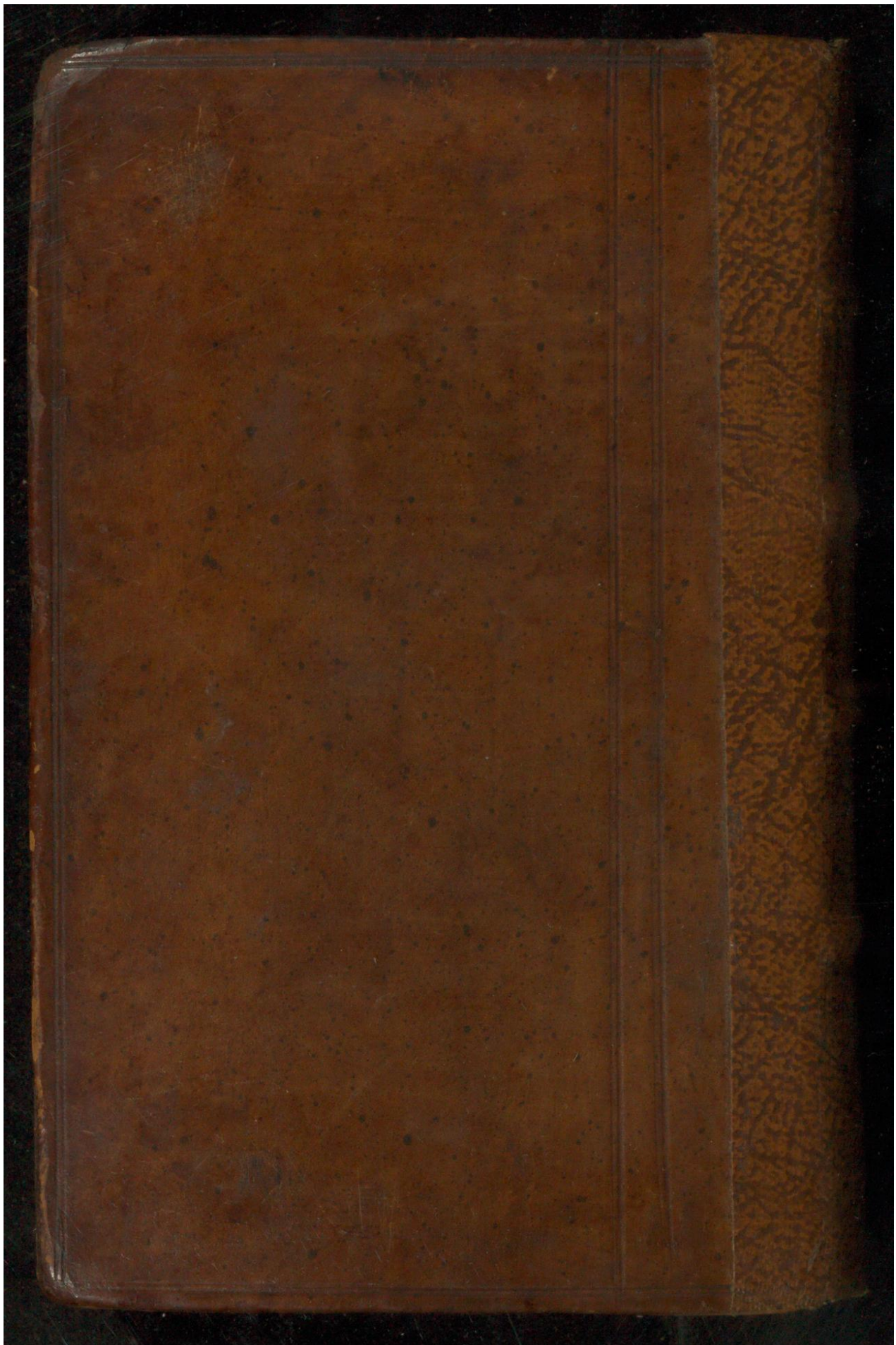

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
2287/A

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
2287/A

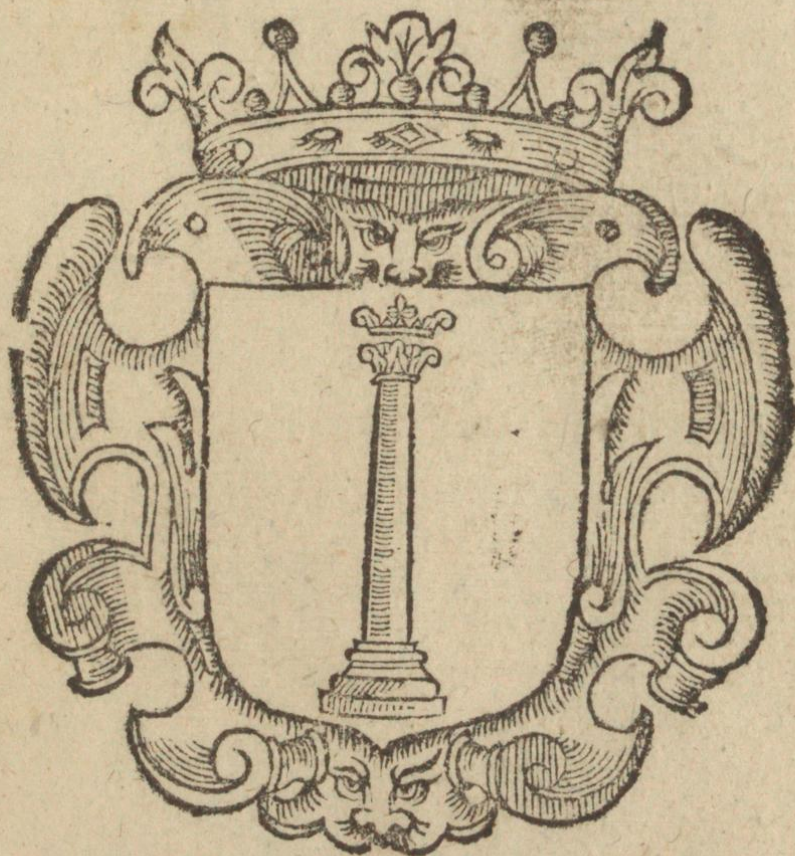
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
2287/A

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
2287/A

(3)

SOLILOQVIVM
SALIVM
PHILIPPI
FINELLI.

Neap. Typis Iacobi Gaffari. 1649.

6

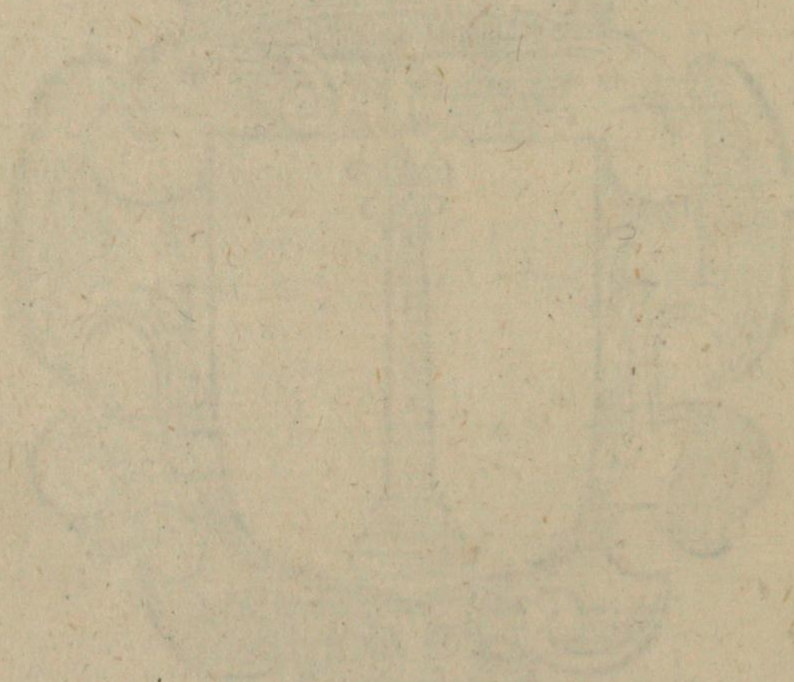
SOLITODIVM

SAEIVM

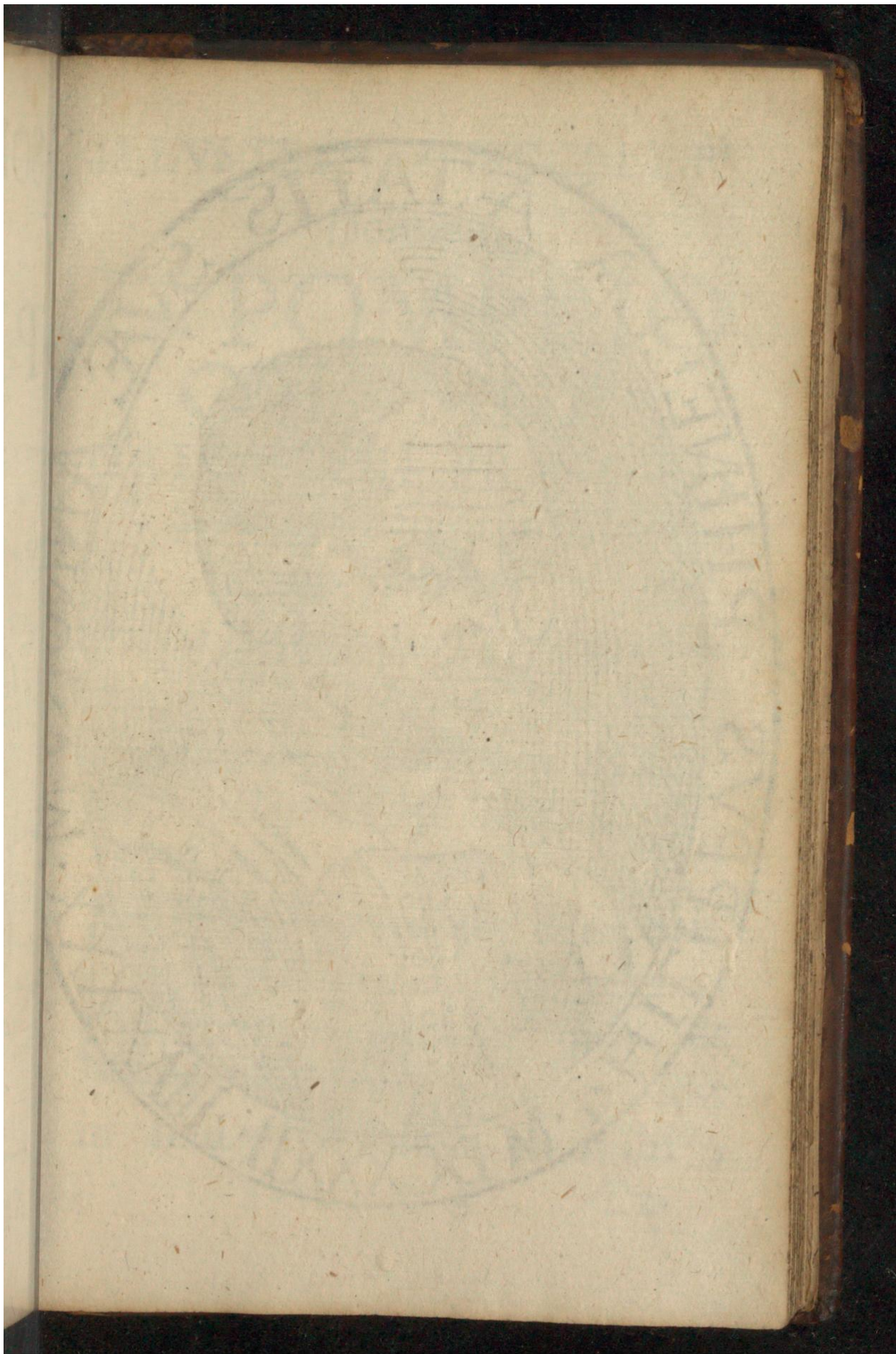
PHILIPPI

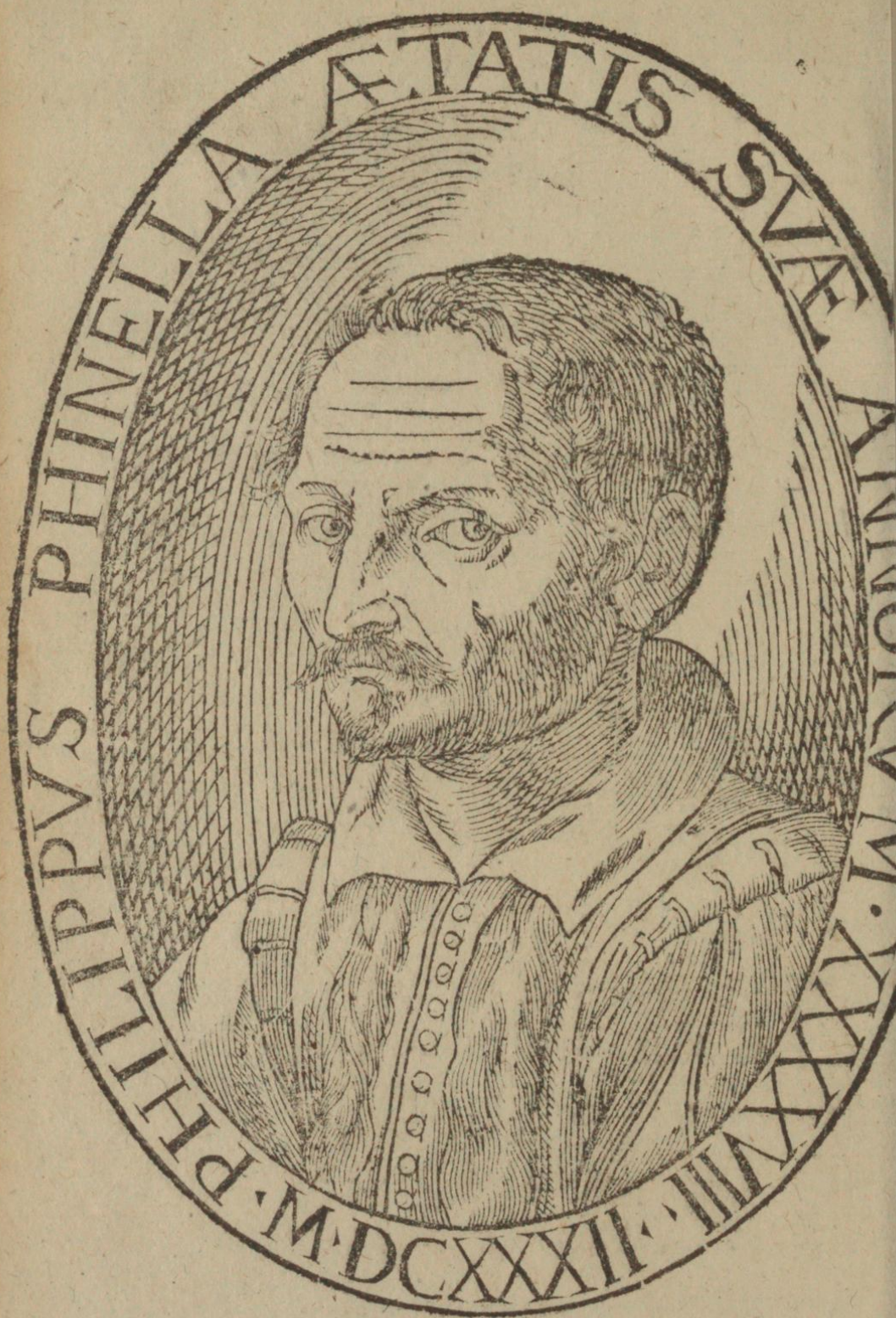
PHILIPPI

PHILIPPI

Neap. Typ. Joh. G. G. G.

ILLVSTR.^{mo} AC EXCELL.^{mo}

Domino,

D. POMPEIO
COLVMNÆ,

GALLICANI PRINCIPI,
Sarni, & Ciculorum Sta-
tus Comiti;

*Perpetuò Annun. Turris Guber-
natori, & Tribuno Equestris
Militie pro Catholica Ma-
iestate in hoc Regno.*

T Prolixus temporis
labor, iugisq; rerum,
arcanarum, quas, &
natura ipsa concludit
in sinu experientia est mihi,

§ 3

Ex-

Excellentissimæ Princeps , ex
quibus sanè tria tantum præ-
tiosissima existimanda duxi , &
in toto Orbe conspicua , non ,
tàm profectò propter earum
singuralitatem , quam Comple-
ctuntur, quam ob intrinsecas, ex-
trinsecasquè, quam amiciunt, ac
continent potentias ; Quæ tres
nempè sunt Naturæ, quæ in illis
ineunt scilicet tres in vna con-
nexę, Natura Animalis, videlicet,
vegetabilis , atq; mineralis . His
igitur tribus Animalis contine-
tur virtus, quę generaliter in vni-
uersis residet Creaturis in vni-
uersum , ac generaliter confide-
ratis, quæ animatę dicuntur; nam
vegetabili, virtus crescens, atquè
gene-

generans, qualis est illa, quæ plan-
tarum essentiam continet, atq;
vigorem. Deindè mineralis vi
sua retentiuam non patitur, non
coagulari, atq; densari; quæcunq;
creata. Hisce certè natura ipsa
tribus generibus tantùm sese
diffudisse, eaque cordatius com-
plexa esse spectetur, quis neget,
illaquè in se se strinxisse compe-
titur. Quis illic inficias? namquè
præter illas, nil aliud sublimius,
nil præstantius, quæ tribus in illis
continentur.

Qua propter cui illarum triū
ne potissimùm dederem, ac man-
ciparem, dum hæ sitarem, qua-
rum maxima haberetur sapien-
tum vsus consilio, ne prorsus in

§ 4

cun-

cunctis tribus errarem ex priori
chimicos eliciens sales sui mate-
ria prima, ex altera verò sulphu-
ra, quasi prior tinctura, ex tertia
autem cuprum, quod vulgo vi-
uum appellat argentum, siue
Mercurium, quas, primos chimi-
cæ materie spiritus, siue metali-
cos. Quæ sanè electio, initumquè
mihi Consilium, absq; veris, fir-
misq; principijs minimè fuisse,
rutè iudicabis. Et quamquam
meum geniale fuerit typis de-
disse, atq; in vulgus manasse So-
liloquium Spargiricum tuis sub
auspi cijs iam in lucem æditum,
quippe qui hæc omnia contenta
in se continet tria in se solo, si-
biquè soli edoctus Minerva, quæ,
The-

Themica titulatur tuæ doctrinæ
fulcimen, Praxisquæ suæ ingentis
roboris, suorumquæ periculum,
virtutum nobilium, singularium,
vniuersis conspicuarum. Quæ
omnium mortalium opponun-
tur oculorum obtutibus, cumquæ
sit mihi conspicuum lyppis, atq;
tonforibus (vt aiunt) illa patere
cunctosquæ illas admirari, atquæ
vnicas, ac singulures haberi.
Cumquæ eruditissimos, quosquæ
Te colere, atq; obsequare specta-
uerim, ipse quoquæ (inmeritis
licet) memet addico, ac dedo, ti-
biq; deuinctum imperpetuum
trado qualem, qualemq; spectas,
qualis sim, vtq; minus credulis
ostentem quanti te fecerim, ac fa-
ciam,

ciam, volui hosce meos constan-
tis labores, mei erga te, amoris in-
ternuncios esse; vt maiorem ad te
adeundum mihi aditum aperirēt
hac uice, & in singularis tuæ sa-
pientiæ atrium intromittant, vt
semel illius Ego Compos esse;
ctus mortales omnes illustres cō-
perient me tibi imperpetuū
esse addictum.

Quod igitur à me exhibetur
munusculum, &que boniq; faci-
to, æquoq; animo accipito, meq;
cum illo haud aspernator. Nam
hoc præstanti animi acie, ac ge-
nerositate conspectum Hæretici,
Aristarchi, ac Zoili conticebunt
vniuersi. Nulli strepent destruc-
tores, nullæ vlulæ lugebunt,
nul-

nulli corui scripta lacerabunt ;
nec mordebunt latrantes Canes ,
nec Lupi fœri vorabunt meos ,
nec labores sugillabunt impro-
babunt , censurisquè fœdabunt ,
quotiescunquè Clypeo tuæ vir-
tutis contegentur ; ipse vero à
tàm valido Athleta me prote-
ctum cernens ; maiorem in mo-
dum animo equior ad subeun-
dos alios labores fiam, si tuis pro-
tegar auspicijs, vt in Orbis Thea-
trum, ne quidam Soliloquium in
lucem prodeat , sed efficiam , vt
secundo Colloquium appareat ,
tertio Aquila volans , quarto Ca-
ducæum, quinto Coniunctio, se-
xto Ehymicus Leo , septimo
Chymicum itinerarium, octauus
Chy-

Chymicus Peregrinus, nonum,
Chymicum amphitheatrum, de-
cimum, Chymicum silentium.
XI. de ente Mundi, siue de mate-
ria vndecima, duodecima de
Aqua Mercuriali, & incombustibili Sulphure, decimotertium
Lilium inter flores, decimoquar-
to de Arte breui, & longa vita, ac
demum pro decimoquinto de
solari, Lunęq; Eclypsi. Quę opera
vniuersa riuulos huius exigui
fontis esse ducas. Cumq; igitur
tuum assequutum patrocinium,
sentiam, cunctorum me compe-
tem bonorum cumulatè fate-
bor, Tuę igitur Excellent.
cernuus adsto, Faustumq; omne
à Deo Optimo Maximo bonum
præ-

præcans exopto , Neapoli Idi-
bus Maij Anno à Deo Homine .
MDC.XLIX.

Eccell.

Additifs.seruus

Philippus Finella.

D. IO: PETRI MASSARII

SANCTÆ SEDIS APOST. PROTON.

I. V. D. & Sacræ Theologiæ Profefs.
Oratinen. & Neap.

ELOGIUM.

Perill. ac docto viro

DOMINO PHILIPPO
FINELLO.

Huius Operis Auctori.

Qui

PAruum mole librum, sed rerum maximum
prælo mandat, quo cunctis præesse, & pro-
desse potest, continet quippè Salis arte
facti virtutes, quo finè, nec men-
sa, nec olla sapere valet.

Ideò diuinitatis titulo SALEM dignum cense-
t Homerus, cum res à corruptione
feruèt, & quaddam mo-
do æternet.

Igneam, ac regiam habet vim, cùm Sale, & aceto
fata, & rupes Alpium excauarit
Annibal, & per eas antea in-
uias exercitus duxerit.

Epu-

ARI
ON.
rofeis.
Epulantibus temperantiæ leges præscribit,
Nam admotus linguæ, ac gustui, mordet,
excitat, siccat, astringit, con-
trahit, detergit, & vrit.

Et non solum gustui suauitate voluptas accre-
scit appetitui, sed stomacho concoctio,
& in membra omnia ex concoctio-
ne digestio, & vniuerso corpori
robusta consequitur sani-
tas, & firmitudo.

PO
Deniquè Sale adhibito aquæ lustrali benediçto
è corporibus baptismo renatis
Dæmones fugantur.

Vndè meritò vberimus naturæ fons, & hor-
reum bonorum vocatur, recreans cor, &
animū maiori hilaritate, quàm vinum,
cordiq; vitalis est, imò aduersus ser-
pentum morsus, qui reà cor
petunt, admotus venenum
anteuertit, & enecat.

Quanto magis arte factus ex animalibus robur
habebit ad morbos, sedan-
dos, ac fugandos.

Iure ab omnibus celebraberis linguis, PHILIP-
PE FINELLE, cum tot afferas Salis Vtili-
tates, & enarrata commoda.

Vine Phylis annos, & scriptis tam Eruditis
Orbem exhilara vniuersum.

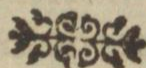
Ad

A D E V N D E M
THOMÆ ROGGERII

Prostrohpe.

ÆDere prompta disce Talia
Laudes in nomen clarum **FINELLÆ**,
Nam Sales ille de cœlo promit
Utiquè terris egris aptandos.
Iura naturæ colligit ampla;
Plantas expromit; exprimit omnes
Cœli virtutes, sydera torquens.
Cogit ad unum omnes Planetas.
Cœliquè Stellas stare decori
Suo, qui præcepit, iurequè rategit
Syderum cupidus iuuandi cunctis
Noctibus vigilans Opus adebant.
Vigilans itidem morbos curabat
Ægrisquè protinus normem præbebat.
quas iam ferent: extat, & impiger.
Astræa cœlicæ censetur via.
Nam Sales exterat herbis arumnas
Omne, sed malum pharmaco puro.
Qui ergo dolent egri concedant
Nunc huius laribus febre sanandi.
Placidum sentient, atquè benignum
Ægra, quæ ritem opem psaluti;
Nam ægra membra Sale curantur
Salem perdiscite iam scitu dignum.

I
SALIVM
PHILIPPI FINELLI
Empyricum Soliloquium.

CVM fit homo rationale obiectum, cuiusq; quam audit, vel conspicit, compos est rei; quin etiam esset illarum, quas non videt, nec intelligit, ni primi nostri patris à Divini foret præpeditus violatione mandati, at si quando quod dicit non colligit, vel non capit, id ab eius evenit animi sensu, illius prorsus ex parte, speciebus suis ordinibus non aptis; quòd si semel, quam contemplatur, rei obiectui adhæreret, & intueretur, essentiam peruisurum se fore certa res est, ac suo spectato primordio, continuo scitus fieret veri; nec tantocyus principiis cognitis, quam in se cõtinet homo, formam cerneret, celestemq; concentum; Nam ipsi soli datum est contemplari, & conijcere, ac tanquam eiusmodi, quandam in dicendo, & operando, præstat efficien-
A tiam

2 Salium Empyricum:

tiam natura magistra. Præterea cum de qua lo-
quitur, rem non accipit, neque concipit, suo vi-
tio venit, quia suum haud libenter promit sen-
sum, quod geminis oritur de causis, vel à natu-
ra non plus ei tribuente, vel arte arcana velan-
te, ne cunctis patefiant. Hæc autem duo pro-
blemata, vel natura sint, vel arte, sapientes tan-
tummodò sapiunt, qui fando obscurissimi sunt,
& sua cogitata sub diuersis eliciunt hyeroglifi-
cis, enigmatibus, parabolis atq; figuris; & quan-
quàm conflare videantur, certum tamen est, de
qua differunt, re, veritatem semper fateri, cum
nequeat delitescere verum, nec falsum tueri,
quæ quidem duæ sunt repugnantia, quod idem
foret, quàm cœlis augere motus, Soli splendo-
rem, & mari aquam. Vt autem ex imperitorum
animis, eius euellam dubium, cuius non sunt
capaces, dicam paucis. Quando Philosophi lo-
quuntur, haud casu loquuntur, & eorum quàm
benè sunt intellectu capienda dicta, ac interpre-
tanda; quoniam multis in locis suorum labo-
rum cœlestia vocant terrestia, & è conuerso, vt
propterea mirandum non sit: etenim synoni-
ma, & quæ rebus attribuunt epitheta, cuncta
generatim dissimilia sunt. Veri namq; Philoso-
phi sese habent, & quæ priusquàm pandant, pe-
ritia sua perpendunt, ac bimodis diuersificant,
vel proprio nomine, alieno idiomate, vel ipsius
pro-

proprietate rei, ità vt expers artis nequit, quod aiunt, amplecti. Exempli gratia, Philosophi Solem vocant aurum, & Lunam argentum; hæc, & si nomina non sint, sunt tamèn proprietates, cum habeant similitudinem, vt est, auri flauitatem Soli conueniri, & Lunæ, argenti albedinem; alias deindè aurum appellant Solem, argentum Lunam, & hoc nihil fermè est, sed aurum vocare curuis, aligut, Celidonia, Doeb, Gemma cœli crocea, Guth, Thitan, Vitupolo, alijsq; nominibus; & Lunam Alalchamar, Caldis, Chelez, Cancerum, Eda, foca, falda, siluer, filem, & similia; quomodo possunt ignari, quod sapientes inquirunt, capeffere? & nì fallor, in chymico colloquio meo, Mercurum viginti, cum nominibus inuexisse credo, ac plura induxissem, si lectoribus tædio non extitissim. Quare nullus se valet iactitare, Philosophorum comprehendere epitheta, nisi sit verè sapientiæ filius, & intàm profundo facultatem habeat pelago mergi. Qua propter queo dicere tunc hominem adhuc in primo esse principio, cum se existimat perfecisse, tamè principium principij, vbi rem dicir esse confectam. Scilicet hausta à vegetabile quinta essentia, suum iam opinatur absoluisse opus, dum cogitat (secundum communem) vltra progredi non posse, quod falsum planè est. At si veros zoili scirent terminos, nequaquam

4 Salium Empyricum.

assentirentur cō uni, pro certo habentes aliud subsequi valdè maius, vt sunt sales, qui ex ipsis dehauiuntur materijs, à quibus sunt haustæ quintæ naturæ Hinc vero post hac aduenit (tamen si verè sit homo nelcius facultatis artis) vt in excerpendis salibus, ex se, in quo Philosophorum constet magisterium animaduertet; ac tandem salibus exhaustis, adhuc in principio versatur; quoniam nouum è salibus formatur principium. Nec lateat huic totam inniti naturæ operationem, scire videlicet prætermere, cōm sint sales materia prima; vbi clarè conspicitur, etsi magnum, in modicam redigi quantitatem, de salibus tamen agendo; Ad summam sales prima sunt materia, e qua cuncta sua trahunt prima principia: etenim à salibus sulphur oritur, & à sulphure hydrargiron, à quo & materia formalis, anima inquam, spiritus, & corpus. Et obserua, quòd nunq; poterit anima separari, nisi prius distinguatur spiritus, quo discreto, corpus erit nudatum; & factis diuisionibus, animam peruidebis vehementer facere in sublimitate accessionem, spiritum nouas sumere formas, & corpus nouam generationem. Sin autem à vegetabile tres attrahemus has potētias, primam sanè eius animam spectabimus esse vegetatiuam, secundam ipsius vegetabilis formale compositum, tertiam deniq; ipsam mater-

teriam, quod est magisterij totum fundamentū.
 Adest cum prima sulphur, argentum fictitium,
 cum secunda, & sal cum tertia. Sulphur nobis
 indicat, quæ sit, quam pertractamus, planta rei;
 argentum viuum vitale nutrimentum; sal verò
 sui causam principij. Quamobrem sulphure
 sublato, nequibus cuius sit generis plantam
 discernere; & amoto hydragyrone, non potest
 nutricari sulphur; ac dempto demum sale, sul-
 phur euertitur atq; argentum viuum. Est tamen
 verum, salem, vti corpus fixius, à duobus secre-
 tum agentibus, coarctari, & in primæ suæ gre-
 mio matris asseruari, ibiq; nouas, variasq; edu-
 cere formas, velut experimur in dies. Huius
 namq; compositi, causa est alter, effectus; sal si-
 quidem totius est causa prima generationis,
 quod est agens haud facile modernis notum.
 Philosophis, cum semper vbi non cunctatur
 exquisiuerint, & perquirunt; effectus verò ipsæ
 sunt rei operationes; & est perspicuum hoc esse
 illud ens inuisibiliter operans, nec materialibus
 conspiciari oculis. Quare obtestari queo tan-
 quam Astrologiæ professor in tantum illud age-
 re, in quantum secundæ causæ, altissimi virtute,
 celestem ei vim demittunt. Quod ita sit, ipsa
 nos instruit experientia, non posse scilicet con-
 tradici, calorem hunc formalem compositionis
 agentem, absolutionem acquirere, ni fuerit

6 Salium Empyricum.

actu in spermate reconditus animali, vel vegetabili, vel minerali. De hac nempè materia in occultarum libro virtutum viperarum, affatim disputauimus, vbi inquam, non in omnibus spermaticis vasibus esse actum suum semen, cum nihil sit quàm viuus naturæ calor; quòd si cuncta animantia suæ tempore generationis hunc haberent animatum calorem, cuncta quoq; generatim essent ad generandum appo- sita, sed quare deficiat, causa ignoratur; & super hoc, licet varij varia dicant, reapsè tamen celestis ratio est, dum totum à stellis probamus causari, quemadmodum in effingendis figuris crebrius obseruauimus, quando videlicet in decima, vndecima, quarta, & quinta, infortunia reperimus, indubitanter generatio negatur, & hoc quo ad causam; quo verò ad rem, quando in spermate calor non viget sufficiens, nullo pacto potest generatio subsequi; & quod de homine dicitur in cunctis generatim est animantibus: Et sic deficiens calor hìc viuificans in vegetabilibus, qui utiq; calor est semina fouēs, nequeunt fructus proferre; idem & in metallis, nam cum viuificatum non inest semen, nec ad expletionem deuenire valebunt. Colligitur proindè, quòd vbi sperma sufficientiam non obtinet seminis, nihil sufficit parturire perfecti. Semen igitur agens est, sperma patiens, & hoc

hoc semen calor est sperma viuificans, & ab eo indiuisibilis atq; conglutinator, quo deficiente, consequenter deest, & generatio. Nos itaq; de salium materia, hac in nostra disputatione in genere disceptaturi, est, hominem necesse pertentare, quid in se contineat, & vnde suum deriuat principium.

Sal ergo nonnisi homogenea substantia est, ex qua quaecumq; formatur compositio, & veluti sales cunctorum sunt generatim principia corporum, ita & corpora compositio salium, & quæ nos nequimus natura in suis primisprehendere principijs, ex ipsis carpemus arte corporibus, & sic cunctorum in genere possidebimus rerum sales, animale tamen à vegetabile secernendo naturam, & vegetabilem à minerale, quod erit omnium magisteriorum (in materia salium) verum, ac reale principium, quorum prius de carnibus agemus, secundo de vegetabilibus, & nouissimè de mineralibus, cù suis naturis, virtutibusq; discretis.

8 Salium Empyricum.

De animalium salibus in genere. Disput. I.

X quatuor nempe elementis ,
concreta sunt animantia cur-
ta, calido scilicet, & sicco; cali-
co, & humido; frigido, & sicco;
frigidouè, & humido, ac septem
coagulata rebus, vt sunt ossa,
sanguis, pellis, nerui, caro, pili, & vngues, extat
cum ossibus frigidus planeta Saturnus . Reten-
tiuæ virtutis prædominans in ventriculo. Bene-
ficus Iuppiter cū sangeine, crescētis, & generā-
tis dominator. Mars bellicosus cum pelle attra-
ctiuæ dominus in miseraicis venis . Sol viuifi-
cans cum neruis, conseruator vitalis. Venus cū
carne, appetitiuæ faulrix, & gustus . Mercurius
ingeniosus cum pilis imaginatiuæ author in
cerebro. Et Luna deniq; cum vnguibus, anima-
lis virtutis gubernatrix, & ita prodigiosa natu-
rę structura compaginatur, & carnes consequē-
ter cœlestibus generatim celsificatæ virtutibus .
Species verò plus, minusuè sunt virtutis , nām
quæ sunt natura ignis, vnius sunt virtutis, & quę
terræ, alterius . Quapropter, vt earum occultas
perscrutemur virtutes , singillatim de cuiusquē
nos oportet naturis differere , & qualitatibus ,

ac

ac deindè modum designare, quomodo
in sales redigendæ, & elaborandæ, vt quod
expetit homo munus, queat assequi pro
humanæ adiumento salutis. Pertrahuntur
ergo sales generatim à carnibus, hoc mo-
do, videlicet.

Ea, quæ carniū portio libuerit ponatur in ol-
la noua, bene occluso ore, & comburatur,
donec decoctus albatuſq; fiat cinis, quo
exacto, nubiū ſumatur aqua .ſ. aqua plu-
uialis & bis per lābiccū diſtilletur, cōdatur
hec in vitro, collocādæ materiæ ſufficiēte-
capa ce, & incipiēs feruere, immittātur ip-
ſi cineres, ac poſt vel tribus emiſſis feruo-
ribus, relinquatur vas nulla ignis adiectio-
ne, vt aliquātulum deferueat; deindè aliud
lato ore recipiatur vitrum aptum mate-
riæ, in quod per mundiſſimum pannum,
ſiue filtrum ipſa percoletur aqua; & ſuper
calidos, ad euaporandum, cineres locetur,
in cuius fundo, aqua exiccata, ſal reſide-
bit, qui leporis colligetur pede, & in vitro
ſeruetur ad vſus, & hic eſt certus atq; rea-
lis ſal carniū, ac forma ſtruendi.

De

10 Salium Empyricum.

De Sale Viperarum num. 1.

FOEminarum detracta pelle viperarum, & ōnibus intestinis, capitibus, caudis, & carnes in olla ponūtur ad cōcremandū vt supra, cineres conuertendæ, de quibus fit cum aqua pluuiali lixiuium sæpius distillata, tūm in vitrea trulla ore aliquantum grandi exinanda locatur, & sic sal erit infundo, qui quidem mirificus est, pretiosus, ac maxime existimationis. Est vipera calida, & humida natura, & carnibus valde *Nat.* viuificantibus in dominio Solis. Sumpto de hoc sale ad pōdus decem acinorū congruis cum liquoribus, confert acutę feбри, grauedinibus, asthumæ, asmatis, tussi, & cūctis corporis ægitudinibus, quæ procreātur intercutem. Est leprosis admirandus, epaticis fluxionibus, tonsillis, omnibus ex hepate morbis prodeuntibus, ac cuiquē vulneri superpositus, item & febricitantibus; libenter digerit, & naturalem auget calorem. Qui hoc totos dies sale vtitur, se diutinē tuetur, nec excinditur tam cito iuuentus; pellem instaurat, ac de sene iuuenem facit; contra pestem potens est, corruptum aerem, atq; venena, mundat renes, & vesicam, frangitq; lapidem, ad sum-

Philippi Finelli. II

summam huius innumeræ sunt virtutes ;
& vbi de ipsarum agitur oleo, mirum sanè
est ad frigidos dolores. Ideò nostra quæso
disputatio consideretur, in qua de hoc,
cumulatè pertractamus, & cum sit vipera
tantæ circumspeditionis, propterea inter
48. cœli imagines, illam statuerunt prisci
sub nomine serpentis.

De Sale Scorpionis, num. 2.

DEsiderata accipiatur quantitas Scorpio-
num, caudæ præcidantur, & in optimo vi-
no resideant corpora ad horam, hausta
postmodum, condantur in olla benè ob-
structa, igni reuerberationis calcinanda,
& in albos cineres redigenda, mox soli-
tum lixiuium cum distillata aqua cœlesti,
quemadmodum de viperis, vt sale per-
fruat Scorpionis. Humida, & frigida na-

Nat. tura sunt in dominio Martis. Huius namq;
salis virtutes, æquiparantur viperis, sex
acinorum est pondus congruis cum vehi-

Virt. culis, cœu suo loco dicetur. Cunctas gene-
ratim curat pleuritides, lateris dolores,
acutam febrim, tristem, & ethicam, apo-
plexiam, hydropem, miseraicarum obstru-
ctionem venarum, frigida, & calida vene-
na;

12 Salium Empyricum.

na, atq; venenatos, lapidem comminuit in renibus, & vesica. Et facto demum electuario cum rute, bacchis, lauri, & carling, præualet tempore pestis.

De Sale Arietis, num. 3.

HVius exuritur caro cum ossibus, & cinere facto, ac lixiuio, vt prius in aqua distillata nubium, sal in mellissopholi aqua liquatur, ac iterum congelatur, & in vitro adseruatur ad vsus. Calida, & sicca natura est *Nat.* Sole domino. Virtutes ad paralyfim sunt, *Virt.* apoplexiam, hydropem, quodq; profluuium, & ethicam febrim, ac latices omnes pituitosos; decem sunt acini dosis, cum aptis liquoribus.

De Sale Tauri, num. 4.

FIT ad instar Arietis, de carne scilicet, & ossibus, sed lixiuium in aqua Chelidoniæ. *Nat.* Venus illius est dominatrix, frigida, & sicca. *Virt.* ea natura habet facultatem in omnes renium morbos colicos dolores, coxendicem, captosq; nervos. Dos decem est acinorum. Si recentes fuerint morbi, sat erit ter sumere in appositis liquoribus, sin autem

Philippi Finelli. 13

tem vetusti, quindicies; alui beneficio carentibus est valdè perfectus, atq; conuotioni, & animalem cumulat virtutem, & appetitiuam.

De Sale Canis, num. 5.

DVo, vel tres catuli fumantur, apertos habentes oculos octo antea diebus, suffocentur in optimo vino albo, & sic vrantur maditi ad cineres pro sale, & solito lixiuio in aqua tamen fauinæ. Canis, & hærba *Nat.* huiusmodi in Lunæ dominio sunt, frigida, *Virt.* & humida natura, distillatur hærba per vitreum, vel argilleum lambiccum, non autem cupreum. Virtute pollet cuiusq; præpediendi profluuij in manus, pedesq; labentis, ac podagræ: & si frequenter, quis ea vtitur, nō tā crebrò dolor sentitur. Sanat obstrusos, hydropicos, lienicos, arquatos, & lenterinosos. Dosis viginti sunt acini in liquoris fuetis.

De Sale Leonis, num. 6.

Fiat carniū, ossiumq; combustio cum heliotrophij hærba tertia parte, in benè operculato vase, ne fumus abscedat, & lixiuium
de

14 Salium Empyricum.

de cinesibus in ipsius heliotrophij aqua,
& sal reponatur in vitro sicco in loco, hu-
ius carnis, & hærbae Sol est dominus, cali-
Nat. da, & sicca natura. Sunt quidem supernæ
Virt. virtutes, etenim cordis eliminat passiones,
febrim per sudorē, climinat paralyfim, tu-
mores, sanguinis fluxus, ac tertianā, vitalē
adaugēt, animalemq; virtutes, est dosis
decem acinorum cum, &c.

De Sale Vrsi, num. 7.

Leonis, & Vrsi vna est manipulatio, sed lixi-
uium in aqua rosmarini, vtraq; subest Mar-
Nat. ti, caro scilicet, & hærba, calida, & sicca na-
Virt. tura. Virtutem obtinet in termosa vlcera,
plagas insanabiles, externas fistulas, spi-
randi difficultatē, & patientes in respira-
tione, octo sunt acini pondus cum, &c. ac
etiam cordis palpitatus.

De Sale Lupi, num. 8.

His de more exustis, & factis cineribus, fit
lixuium in aqua plantaginis, est hic sal
Nat. natura Mercurij. Lienterie, & obstructioni
Virt. medetur, tabidis, est Asmaticis, lunati-
cis, & alui torsionibus, stomachi dolori-
bus

Philippi Finelli. 15

bus, hydropicis, & quartanæ, octo vel decem sunt acini dosis cum, &c.

De Sale Cerui, num. 9.

Cerui carniū, ossiumq; cineres, chelidoniæ imbibuntur aqua, & per horas decem in digestionē linquuntur, & lixiuio factō, sal Nat. fixabitur. Mercurius Ceruo præest, & chelidoniæ, huius planè raræ sunt virtutes, podagram nimirum, chiragram, eiusq; species cunctas ad salutem reducit, dolores item artheticos, paralysem, hepaticos fluxus, atq; animi egritudinem, dosis decem sunt acini cum, &c.

De Sale Leporis, num. 10.

DE huius cineribus, velut de antecedenti paratur lixiuū, sed in aqua marubij, vt Nat. sale fruatur, qui Saturninus est, & colicæ Virt. conuenit passioni, hydropicis, ac genuum, tibiārumq; tumoribus, & plagis quibuscq; in absynthij maceratus aqua, decem sunt acini dosis cum, &c.

De

16 Salium Empyricum.

De Sale Cygni, num. 11.

IN argilleo vase lutato, cum ipsis plumis re-
uerberatorio committitur ad cineres, li-
xiumq; conficiendum, cum aqua distillata
verbenæ pro sale in vitro recondendo ad
Nat. vsus, cuius Venus domina est, & animalis
Virt. exaggerandæ virtutis mirus quidem, sto-
machum alit, naturalem addit calorem;
iuuat renium dolores, & capitis ex causa
debilitatis, ac ethicam febrim alicuius vsu
temporis, & renes purgat, atq; vesicam, de-
cem est acinorum dosis cum, &c.

De Sale Aquila, num. 12.

Sicuti de præcedenti factum est, ita de hoc, li-
xiuium in aqua aristolochiæ longæ, & sal fer.
Nat. uatur, vt supra, sunt in dominio Iouis hæc
Virt. hærbæ, & caro. Asmam eiicit, tussim, pe-
ctoris angustiam, & cunctas ægrotudines
ceredrum distinentes, fœtum custodit ad
metam; occulta in alui torsiones proprie-
tate potitur, seminalia fouet, mulierumq;
matrices, decem est acinorum dosis, cum
&c.

De

HVius per reuerberatorium exceptis cineribus, veluti de ceteris volatilibus, & in hellebore nigri aqua distillata lixiuio, sal *Nat.* adseruatur, vt supra. Saturnus horum principatum possidet, Corui scilicet, & herbae. Diruit hydropem, melarchiam, atrambilem, paralysem, arthriticos dolores, & cuncta pestilentialium, ethicarumq; genera februm, ac pustularum species, dosis octo sunt acini cum, &c.

De Sale Turturis, num. 14.

TVrtute, vt prius concremata ad cineres, fit lixiuium in aqua linguae passeræ distillata, manens, in tribus quibusque aquæ libris, vnam esse cinerum apponendam, & vt solito filtratam ad salem. Solis natura est, & *Virt.* cuncta vim tenet constipandi genera fluxuum; calfacit stomachum, calorem accrescit, laterum dolores auertit, & renes purgat, octo est acinorum dosis.

18 Salium Empyricum.

De Sale Caponis, num. 15.

Ossa tantummodò per reuerberatorium aduruntur ad cineres, & in mellissophili aqua lixiuium pro sale. Est in imperio *Son.* *Nat.* lis, & multæ quidè virtutis in ethicas *Virt.* febres, membra capta, paralyfim, ac tumores omnes; vitalis, & animalis summo opere augescunt illo virtutes, & corporis quoq; cœteras cunctas, tabidis defert, & podagra, egrotis multum est nutrimenti. Scientes autem hoc sale vltra penetrare, nullo valent labore corrumpens aurum, menstrum excerpere, præterea callentes philosophorum pertractare magisterium, verû potabile haurient aurum, per lambiccum facile distillandum. Sex sunt acini dosis, at si longioris temporis fuerit morbus, octo exhiberi possunt cum, &c.

De Sale Perdicis, num. 16.

HArum sufficiens comburitur portio igne reuerberationis, vt supra, ad cineres, & lixiuium in aqua saluiæ, hæc auis, & herba *Nat.* in ditione sunt Veneris. Valdè bene stomachum remittit; constat profluuia; naturalem conseruat calorem; quater, vel quin-
quies

Philippi Finelli 19

quies si vtatur in mēse cum sale absynthij,
corpus vtiq; sustinet incorruptum; optime
est nutritionis, fautor generationis; late-
rum pellit dolores lapidem dilaniat de-
puratq; renes, dosis decem est acinorum
cum, &c.

De Sale Pipionis, num. 17.

MAnsuetorum, & vix pennatorum horum
placita quantitas in testaceo vase, reuer-
beratorio calcinanda locatur, pro cinere,
& lixiuo in aqua verbenæ. Sunt enim na-
Nat. tura Veneris, & sal eorum bilem abstergit,
Virt. & mēstitiam; prodest appetitiuæ gustus;
apostemata cuncta in hepate, & pulmone
procreantia sedat; est contra pestem, & æ-
ris corruptionem; biliosis accurrit, & bo-
nam gignit educationem, octo vel decem
sunt acini dosis cum, &c.

De Sale Cæti, num. 18.

QVoniam de quadrupedum hucusq; volati-
liumq; carniū salibus differuimus, di-
gnū sanē erit, & de piscibus disputare,
cū generatim in natura sint animalita-
tis, ac proindē de nonnullis aliquid de-

B 2

pro-

20 Salium Empyricum.

promemus, & primo de Coete, hoc videlicet pacto, huius siquidem ossa in optimæ reuerberationis clibano bene calcinanda ponuntur, & lixiuium in aqua nubium, deindè filtratur, & euapuratur ad salem, quemadmodum de cæteris dictum est.

Nat Saturnus in genere, & Venus in specie.

Virt. huic dominantur belluæ. Tergit renes, atq; vesicam; lapidem emittit; est admirabilis tormina patientibus; succurrit formicæ plagis aspersus in puluerem, vel solutus in aquam; & cuiquæ admotus vulneri redintegrat, ac oris in genere vlcera cuncta, decem sunt acinidosis cum, &c.

De Sale Delphini, num. 19.

HÆc etiam ossa igne aduruntur reuerberationis ad calcinatissimos cineres, & aqua fauinæ in putrefactione locandi per horas 24. calore digestionis, aperto vase, vt euaporent, & libra cinerum infunditur in ipsius aquæ semissem, & mox lixiuium aqua arthemidis pro colligendo sale. Saturni-

Nat. nus est hic piscis, habet vires in laterum.

Virt. dolores, in respirandi difficultatem, pectoris angustias, & pustulas, ac antiquas plagas curandas, & salis huius oleum, cicatricum

Philippi Finelli. 21

cum vulnerumq; signa delct, dosis decem
est acinorum cum, &c.

De Sale Polypi. num. 20.

Polypi de paruulis, muscum sapientibus,
in placita quantitate, & in vase fictile vi-
triato, reuerberatorio clibano, vt albissi-
mi conuertantur cineres, committuniur,
lixium vero in olusatrorum aqua stilla-
ta, quod filtratum in vitro, euaporet, vt so-
litè, & sal velut aquaceus apparebit albus.

Nat. Huic Luna prasidet, sanos nempe facit

Virt. Polphilarios; totam de plagis putridam
carnem eruncat; mariscas temperat in
maluacea aqua solutus, ac hepaticos in
cicorinea fumusq; terræ aquis, item & ci-
catricibus finit crescere carnem, dosis per
or, octo sunt acini cum, &c.

De Sale Spongiarum maris, num. 21.

Immerguntur in communem aquam calidā,
tū nē arenarum remaneant spurcitia, be-
nè launtur, ac in testaceo vase vitrato, re-
uerberatorio calcinandæ mandantur, &
factis cineribus, sequitur lixium in pa-
rietinæ aqua distillata euaporandum pro

B 3

fale

22 Salium Empyricum.

Nat. sale. Sunt in dominio Mercurij; quarum sal
Virt. calculum exterminat in minutissimas are-
nas per vrinam, & gumia tumores, ac ru-
bores; superpositus plagis; nouam produ-
cit carnem; & Sanctæ Crucis aqua liqua-
tus, formicę vulnera conciliat, decem sunt
acini dosis per os cum, &c.

De Sale Vnionum, num. 22.

QUædam exiguarum foraminis carentium
carentium quantitas vnionum pulueri-
zetur in mortario, & stillati mellis admi-
sceatur aqua, vt calcinetur, & palpabilis
fiat, ac in bene lutato mittatur terraceo
vase vitrato, ne valeat respirare, & per ho-
ras 12. in reuerberatorio remoretur, mox
cuiq; vnciæ pulueris, libra tribuitur aceti
stillati ad horas 48 decoquendum, paula-
tim deindè decantetur acetum, & per dul-
ciarium distilletur, vt sic sal permaneat; re-
cens iterum refundatur acetum in vase
digestionis, & vt prius fiat, donec sal de
vnionibus deuellatur in totum. Sunt enim

Nat. in dominio Solis, iste sol totius corporis
Virt. extenuatus reficit virtutes; florentem su-
stentat. carnem frequenter vtentibus illo;
superfluos cunctos dirimit morbos in sto-
ma-

macho residentes, & vehementer munit;
ac item tartareos latices omnes; poda-
gram adiuuat, arthriticos dolores, calcu-
los, arenulas, & lotij difficultatem, est de-
cem acinorum dosi cum, &c.

De Sale matrum vnionum, num. 23

IMpolitè contusæ, & sic aridæ in lutaceo vase
verberatorio dantur ad horas 48. tùm re-
ponuntur in vitro, & cuiq; pulueris vnciæ
libra, infunditur aceti stillati ad quinque,
vel sex dies digerendæ, & aceto decanta-
to, euaporent, vt sal remaneat; ac rursus
refundendo acetum, fiat veluti de vnioni-
bus, donec sal funditus euellatur, quo hau-
sto, perluatur aqua communi stillata, eo-
usq; aceti profluat odor, & in vitro serue-

Nat. tur ad vsus, gaudent dominio Solis, & sal

Virt. iste eneruatis præcipuè occurrit stoma-
cho, atq; digestioni; mulierum refocillat
matrices ad fecunditatem; expellit febrim,
mēstitionem, & grauedinis humores.

De Sale Coraliorum, num. 24.

HOrum libita portio crassè contunditur, &
in testaceo vase hoc modo sternitur, vi-

24 Salium Empyricum:

delicet stratum super stratum de frustris
mali massalici acrimoniæ absque semini-
bus, & de coralijs iam contusis, ac per ho-
ras 48. in vitraria fornace statuitur; tūm
per horas 12. in optima aqua vitæ funditur
digerenda, deinde in storta vitrea, & benè
obsignato recipiente, cum sedulitate stil-
landa decantatur ad salem, ac rursus aquā
illam refundendo super, quæ remanserunt,
fœces in decoctione ad alias horas 12. fiat
vt prius, donec sal radicitus euacuetur,
Nat. qui Solis lætatur dominio, & vitalem, ani-
Virt. malemque virtutes facit valentiores, hilā-
rat cor; aciem illustrat oculorum; cibum
libenter distribuit, perlustrat sanguinem;
profluvia restringit; colicos explodit do-
lores; menstrua prouocat mulieribus, &
corporis restinguit torsiones, ac febres,
cordisq; palpitationes, sumendo cum li-
quoribus.

De Sale Spondylorum, num. 25.

SIT horum sufficiens quantitas, & cultro vt
potest, eorum auferantur immunditiæ, ac
in solito vase, reuerberatorio calcinanda
fistatur ad albissimos cineres, acutè po-
stea puluerizandos, vt impalpabiles ver-
tan-

tantur, moxq; aqua adhibeatur pluuiialis
crebrius distillata in vitrea matula, vt bul-
liens, immergantur illi cineres, & per horæ
quadrantem ferueant, tùm in aliud vitrum
euaporandi filtrentur, & ita sal erit valdè
perfectus, qui in alio vase condatur ad

Nat. opus Veneri subest à cunctis incurabili.

Virs. bus patientes liberat vlceribus in absyn-
thij aqua liquatus, ac halitus grauitate ad
pondus octo acinorum singulis vicibus
in absynthij syropo potatus; & cum succo
messalici mali vesicam extergit; circum-
plagas vitiosam carnem corrodit; & in sy-
ropo mali cotonei profluvia continet cor-
poris,

Quæso, nè sit lectori admirationi, quòd inter
carnium sales, pisciũ quoq; inueheximus,
& musculorum, cùm fuerit nobis ratione
visum, hæ in parte magis, quàm in sequē-
ti illos inferere, quare, tùm pro huiusmo-
di absolute, tumuè, ne huic volenti in-
cumbere facultati, molestiæ simus; inqui-
mus, è quaque posse carne extrahi sales,
quemadmodum extat digestum, & cun-
ctis generatim è cerebro prodeuntibus
morbis esse proficuos, febribus vehemen-
ter appositos, ac impeditionibus semina-
lium receptaculorum, internis externisq;

na-

26 Salium Empyricum.

naturæ plagis, & omnibus destitutis vlceribus, in paululo vino albo generoso, item & moribus animalium veneratorum, mariscis, & scatensibus quoq; vermibus exceribus desuper aspergendo ad duorum vel trium pondus acinorum quaq; vice, & per os ad decem cum liquoribus.

De vegetabilibus, Disput. II.

Vanq; simplicissimæ generatim sint compositionis vegetabilia, diuersa tamen, ac penè innumera in suis sunt speciebus; adeò vt fermè dicerem maioris esse numeri, quàm animalia ipsa; & licèt hæc eorum simplicissima sit compositio, varias nihilominus (vt conspicimus) ac diuersas sibi vendicant naturas; etenim eorum quædam in primo sunt calida gradu, quædam in secundo, in tertio quædam, & quædam in quarto, sunt & è contra de frigidis, ipsis in gradibus, & naturis, ac quoq; de contemperatis inter calidum, & frigidum, ex quò clarè eorum patet varietas naturarum, & in forma, & in specie. Ergò cum sint natura diuersa, diuer-

uersos quoq; esse, quos germinant effectus, perspicuum est, quemadmodum ex ipsorum varietate aspectuum bene dignoscitur. Iduè totum ex mixta oritur, quam cum celis tenent, corrispondentiā, qui ceu causæ secundæ, & prædominatores, vno tempore magis, quam alio, influunt virtutem; quod vtiq; patens est, quoniam in omne, quod humus profert, vegetabile, perspicitur, per stellificam (quam in se continet) naturam, corrispondentia cum stellis; vt propterea liberè attestamur, haud posse homines per se ipsos cuius numeri stellæ sint in cœlo præscire, nec quot hic in terris vegetabilia iactitare. Et hinc quodammodo aduenit eos non valere elicere verum, cuius, vegetabile sub sit peculiari stellæ; bene sanè scimus, Valerianam (exempli gratia) Capricornum de signis celestibus habere dominatorem, natura Saturni frigidi, & ficci, non tamèn cui stellæ distinctè, vel sub qua imagine assidere, præterea asparagos nouimus calidos in primo gradu, ac temperatè humidos in domo Veneris, & mirabiles in renium, & hepatis obstructionibus effectus progignare, verùm tamen cui stellæ seruiant ignoramus. Scimus, & hypposelmum calidum

28 Salium Empyricum.

lidum in secundo in dominio Solis, & sic-
cum in fine in ditione Cancrī, en ergò,
quomodo inæqualitas discrepat à quo fi-
bi homo præsumit.

Nec ista ratio est, sed illa vt dictum est, nimirū
nos suam non prænoscere stellam, & quæ
modo sentimus, quosdam esse effectus,
quos ipsa afferunt vegetabilia, ac tamquā
eiusmodi, septem assignauimus planetis, &
duodecim Zodaici signis, nec plus vltra
est homini delatum. Verū ducti conie-
ctura vere philosophiæ (velut superius an-
nuimus) probamus, super terram non esse
plantam, quæ præcipuo stellæ alicuius non
subijaceat imperio; nam elementaris na-
tura, cui plantæ sunt adequatæ, conuenit
planetis, quia, & ipsi ipsam sortiuntur na-
turam; at si homines stellam disposite per-
noscerent in vegetabile dominantem, il-
lud vtiq; amplius experirentur, quod mi-
nùs hodie experiuntur, & rebus deferuire
dignoscerent, quas modo non inselligunt,
ac physicis cum terminis scientiæ causæ
prodere rationem; & hoc deficiente, aliam
nequeunt deferre sententiam, quā oc-
cultas esse naturæ proprietates, ex quò sa-
pientia nostra ad amplius non tendit; &
solū per obijcientes nobis operamur qua-
lita-

litates, ac illas decerpimus virtutes, quas
nostra nobis suppeditat voluntas, Itaque
nos non valentes cum suis præcipuis ultra
procedere stellis, vel per signa subintrabi-
mus, & planetas; priscorum ordinem pro-
sequendo, qui quippè maioris quàm nos
moderni fuerunt obseruantia, de illis tan-
tum modo rebus agendo, de quibus, & lō-
go exercitio, & experientia fecimus peri-
culum, omni conatu laborantes de eorum
contexere naturis, dominio, & virtutibus,
ac præcipuè de salibus, suis qualitatibus,
vero construendi modo, atq; statutis tem-
poribus quomodo operandis, pro huma-
næ naturæ refarcimento.

De modo extrahendi sales è cun- ctis vegetabilibus.

DVpplici modo generatim è vegetabi-
libus educuntur sales, altero quando
in herba sunt, in lignis altero. Quan-
do in herba, colligitur (exempli gra-
tia) quæ libuerit endiuia quantitas, & per
luteum lambiccum distillatur, & quæ exie-
rit aqua, seorsim ponitur, & quæ in lam-
bico reliquæ remanserunt, exuruntur, ac
be-

30 Salium Empyricum.

bene calcinantur, donec cineres albissimi fiant; tunc ebulliat bene aqua illa distillata in vitrea matus, & feruens immergantur illi cineres ut parum bulliant, & in quasque quatuor aquæ libras, vnam tantum, est aduertendum, esse infundendam cineris, & facto lixiuo, per filtrum, vel duplices lineos pannos decantatur, ut clarum veniat ad instar aquæ, & in alia trulla conditur aperti oris, & furniculo sistitur euaporandum, & sic sol recipietur in fundo, & in vitro asseruatur ad vsus.

De lignis, eiusmodi est, excipiuntur scilicet ligna, a quibus sunt eliciendi sales, & fit cinis quemadmodum de herbis, & lixiuum in aqua distillata eiusdem speciei, si quiverit haberi, alias in pluuiali bis distillata, filtrando, & euaporando, ut solito ad salē. & quod est de endiuia dictū, de quavis alia est herba sentiendum.

De Sale Anisorum num. 1.

DEcens hæc herba stillatur, & seorsim reponitur aqua, comburuntur fœces, & solitum de cineribus effingitur cum ipsa. *Nat.* aqua lixiuum ad salem, calida & sicca *Vir.* tura in tertio gradu est, dominio Martis. Mul-

Philippi Finelli. 31

Multis enim inseruit iste sal, hydropicis
videlicet, hepatis obstructionibus, halitus
grauedini, corporis ventositati, dyssente-
ria, fluxibus, angustia pectoris, flasibus
malencholicis; stomachum confirmat, pi-
tuitam emollit, expurgat renes, & allicit
vrinam, sex sunt acini dosis cum, &c.

De Sale Oxalis, num. 2.

DE hac herba, vt de endiuia per omnia fit,
& lixiuium, & sal, quod ne soluatur, in vi-
tro custoditur, frigida, & sicca natura est in
Nat. dominio saturni. Præest febricitantibus,
Virt. cordis passionibus, fluxibus, dyssenteria,
stomacho, laeris corruptioni; sitis extin-
guit ardorem; & vehementer à putredine
protegit humana corpora, sex vel octo
sunt acini dosis cum, &c.

De Sale Acetis, num. 3.

STillatur acetum, & quædam in retorta ad in-
star mellis, materia manebit, quæ in testa-
ceo vase vitriato restricta, quasi in pulue-
rem redigetur, mox in mortario contun-
ditur, & in luteo vase reuerberatorio cal-
cinanda transfertur; postmodum in vitro
aqua

32 Salium Empyricum.

aqua communi distillata per sex, vel octo horas digerenda, deindè filtratur, & aqua in trulla ponitur latioris euaporanda, vt solitò, & sic sal erit valdè perfectus, frigidus in primo gradu, naturæ Lunæ. *Tum o-*
Nat. res fugat, rubores cunctos, verrucas, cicatrices, & callos; necatq; vermes in plagis, verum tamèn exhibendus cum fuerit, in distillato liquetur, decem est acinorum dosis cum, &c.

De Sale Appij, num. 4.

QUæadmodum de ceteris gestum est herbis, ita de hac, lixiuio, & sale, cum aqua propria, calida natura in gradu secundo *Nat.* Solis imperio, naturalem calefacit calorē; *Virt.* menstrua excitat mulieribus; in stomatē pulsat è renibus, calculum, & lapillos; est bonus hepati atq; lieni, octo vel decem sunt acini dosis cum, &c. vel distillatis aquis.

De Sale Epatoria, num. 5.

Post factò, vt supra sale, seruatur in vitro; quòd si huius recens non quierit aqua haberi, fiat in pluuiali stillata lixiuium, est qui-

Philippi Finelli 33

Nat. quidem contemperata natura Veneris, &
Virt. contra inflammationē stomachi, pleure-
sim, interna apostemata, ardentes febres,
scabiem, vlcus capitis manans, morbum
pedicularem, rabiosi canis morsus, cuncta
generatim vlcera, etiam gallici morbi, &
vermes, octo sunt per os acini dosis cum,
&c. extra verò liquatur in aqua tepida.

De Sale Anonidis, num 6.

Velut cæterę herbæ est hæc manipulanda,
& lixiuium in aqua propria, calida natura
in gradu tertio dominio Solis, calculum
Nat. intringit, & mittit per vrinam, laterum do-
Virt. lores aufert, mariscarum fluxus, lienis, ac
hepatis obstructionem; & haustum in
aqua sua stillata, protinus dysuriam soluit,
sex est acinorum dosis cum, &c.

De Sale Artemisiæ, num. 7.

Prosequitur, vt supra, est in dominio Arietis,
sed Marti tribuitur, quòd in secundo sit ca-
lida gradu, fert manstrua mulieribus, & fe-
Nat. cundat, ac post partum secundinas abijcit,
Virt. renes lustrat atq; vesicam, sunt sex acini
dosis cum, &c.

C

De

34 Salium Empyricum.

De Sale Aristologbia longa, num. 8.

Aqua per distillationem ducta, & de ambu-
itis fœcibus, factis solitis cineribus, ac lixi-
uio, excipitur sal, est in secundo gradu na-
Nat. tura Iouis, obstat Veneris; asthmaticos,
Virt. restituit, lienem, corporis torsiones, late-
rumq; dolores; singultus resedat, præpe-
dientes respirationem tollit angores; fri-
gidis febribus maxime est alleuationis in-
stillatis profusus aquis; gengiuas retergit,
dentes firmat, carneuè cingit, septem sunt
acini dosis cum, &c.

De Sale Absynthij, num. 9.

Protenditur superiori modo, est enim natu-
ra calida in primo; & sicca in secundo gra-
Nat. du, dominio Solis, oblatus in aqua distilla-
Virt. ta ad pondus octo acinorum singulis vici-
bus, cuncta februm genera confutat, ter-
tianarum scilicet, quartanarum, quotidiana-
narum, & continuarum, ac plurimas agri-
tudines, etiam luem in accomodotis li-
quoribus, huius vsus ad aliquod tempus,
morbum corripit gallicum, licet in me-
dullis; ventriculum sepiat, & mira per sudo-
rē efficit; putridam, quæ intercus est, aquā
ex;

Philippi Finelli. 35

excludit; mariscis, cunctisq; eiusdem naturæ morbis pauxillum super aspersus, recreat; plagas semper pute scatentes detergit, & quæq; vulnera super impositus; stomachum roborat, atq; hepar, & perfectam digestionem permittit; profert hydropicis, alui, matricisq; doloribus, culicæ passinni, & cuiq; torsioni, item lentiginibus, impetiginibus, capitis furfuribus, iisdemq; vitijs, atq; verrucis in ipsa aqua liquatus; & cicatrices æquat abolendo signa, dosis peros, sex sunt acini cum, &c. admonens, sales hos, post purgationem patientibus adhibendos.

De Sale Buglossi, num. 10.

EXusta hac herba, & in ipsius aqua, sicut de cæteris, expleto lixiuio, deuenitur ad salem, in Veneris est imperio, contemperata natura, & præsidium podagræ, & vlceribus; *Nat.* tura, & præsidium podagræ, & vlceribus; *Virt.* deliquia extirpat matricis; sanguinem emundat; lætificat cor; ac multum interest febricitantibus, dosis sex est acinorum cū, &c. at curandis vlncribus in propria offertur aqua, qua deficiente, buraginis vtatur distillata.

C 2

De

36 Salium Empyricum.

De Sale Balsaminorum, num. 11.

Post omnibus, vt prius peractis, aqua scilicet, cinere, lixiuio, & sale, rursus ipsa aqua filtratur, in qua sal ipse dissoluitur, & iterum *Nat.* exiccatur, & euaporet, vt sal perlucidum. *Virt.* fiet; qui contemperata natura est in ditio- ne Veneris, & colicis appositus doloribus, ac pectoris; corporis quoq; torsionibus, itē & dentium doloribus, matricibus, apo- stematibus, ac plagæ cuiq; in sua aqua li- quatus; est sex acinorum dosis.

De Sale Bursa pastoris, num. 12.

Componitne hic, velut reliqui sales, cum suis aqua, cinere, & lixiuio, frigida est, & sicca astringente natura in dominio Ca- *Nat.* pricorni Saturni domus, est nempè præsta- *Virt.* bilis calidæ, & ficcæ corporis habitudini, hepatis ardoribus, calidis febribus, pul- monis cruciatibus, cunctis fluxuum gene- ribus, aridæ, squamosæq; scabiei, & morbis eiusmodi, gallicis quoq; apostematibus, & pestilentijs; ignis ambullionum ardori- bus, pedum, aliorumue membrorum tu- moribus, ac venenatorum moribus ani- malium, renium vlceribus, rubram præ ca- lidi-

Philippi Finelli. 37

lidirate urinã emittēti, & sanguinem mīn-
genti ; ac ipsam demum libenter laceffit
urinam, octo vel decem sunt acini dosis,
cum, &c.

De Sale Buxi, num. 13.

Comburitur, quę libuerit, portio Buxi, & al-
bis, calcinatisq; arrepsis cineribus, appa-
ratur in nubium aqua distillata lixiuium,
Nat. vt sal profiliat, est temperate frigida natu-
Virt. ra in signo Tauri, domus Veneris. Tantę
siquidem est virtutis, vt pro ligno sancto
vti queat, optimus morbo gallico, & cor-
rupto aeri, dosis decem sunt acini, cum,
&c.

De Sale Bistorta, num. 14.

Agitur de bistorta sicut de buxo est frigida,
& sicca natura in tertio gradu Saturni
dominio, depurgat caput; vulnera sopit in
Nat. aqua proportionata fusus mēstua extin-
Virt. guit atq; vomitus; stomachus illo dulce-
scit; & mulierum iuuamen est matricibus,
octo est acinorum dosis cum, &c.

38 Salium Empyricum.

De Sale Boraginis, num. 15.

Distillatio præcedat, cætera de more sequantur, & sal tueatur in vitro, calida & humida natura est, in patrocinio Iouis, læ-
Nat. titia cor afficit, iracundiam euertit, mēsti-
Virt. tiam, tuſſim, angustiam pectoris, & quāq;
corruptionem, item tertianas febres atq;
quartanas; est quoque hepati peculiaris, syn-
copis, splenis obstructionibus, & respi-
rationi; in sua deniq; maceratus aqua stil-
lata opem affert vlceribus, decem sunt aci-
ni dosis cum &c.

De Sale Bottonica, num. 16.

Pari geritur ordine, est calida, & sicca contē-
perata natura, in dominio Iouis. Stomacho
vehementer aduigilat, & cunctas in eo re-
Nat. sidentes protelat cruditates, dolores ma-
Virt. tricis, ac omnes corporis passionēs; refri-
gerat hepar; lapidemq; destruit; lotium in-
citāt; quamq; infirmat obstructionem, ve-
uena, & icteritias; est & phræneticis præci-
puus, capitis doloribus, & pulmōni, sunt
decem acini dosis cum, &c.

De

Colligitur cum radicibus, benè abluatur, & panno exiccatur, mox distillatur, cremantur excrementa, & sic de more absoluntur.
Nat. cetera calida est natura in domo Martis,
Virt. frigida illo membra calefiunt; est corporis probus doloribus, malenchoico flatui, & cuiq; affecto humori, item fellis disperfioni, urinae ardoribus, stomacho, ac vertiginibus, & caro de illo condita, servatur incorrupta, octo vel decem est acinorū dosis cum, &c.

De Sale Cichoreæ, num. 18.

Obtentis, vt solito obtinendis, sal conditur in vitro ad vsus, est frigida, & sicca natura in gradu secundo signo Virginis, Mercurij domus.
Nat. Viscosos omnes in corpore
Virt. condensatos latices persolvit, choleram, febris parexisomos, hepatis, & lienis obstructionem, hydropem, stomachi ardores ac febrium ardentium; refrigerat sanguinem; & calidis vātens est fluxionibus, decem est acinorum dosis cum, &c.

40 Salium Empyricum.

De Sale Cyperi, siue quinquè foliorum, num. 19.

Solitis præmissis, sal in propria comparatur
Aqua, est contemperata natura in dominio
Veneris, mulieribus menstrua præparat,
Nat. atq, lotium; quassat calculum; hydropem.
Virt. subleuat; pestilentiales abigit humores;
pectoris solatur angustijs, pituitis, tussi-
bus, ac miseraicarum obstructioni vena-
rum, octo sunt acini dosis cum, &c.

De Sale consolida, num. 20.

Crasse cum proprijs contūditur radicibus,
hauritur per distillationem aqua, reliquie
vruntur ad cineres pro solito lixiuio in ip-
sa sua aqua, & indè sal in vitro custodien-
Nat. dus ad opus, calida contemperata est na-
Virt. tura in Iouis patrocinio; & perualidus ad
menstrua prouesanda, renibus magno so-
lamini; pectoris, pulmonis, & hepatis pla-
cat inflamtionem; cunctas, facile aperit ob-
structiones; passiones præcidit respiratio-
nis; gumia gargarizando minuit aposte-
mata; morbo gallico singularis, & contra
vermes, & pestem, decem sunt acini dosis
cum, &c.

De

Philippi Finelli. 41

De Sale Anthemidij, num. 21.

Distillata huius aqua, & calcinatis cineribus, lixiuim perficitur ad solem, calida est, & sicca natura, sed in signo libræ domus *Nat.* Veneris, faciliat nempe vrinam in vino *Virt.* solutus; in propria, vel aromaticis aquis potatus, laterum protinus dolores abeunt, ac vteri in aqua puley, & irritandis menstruis; edit foetus in aqua nucis muscatæ, vel cynamoni, siue gariofillorum, vel verbenæ, & post partum secundinas mirandum in modum; dentium dolorem adimit in aqua absynthij, obstructionem, ac hydropem; lienis præterea, pulmonis, & hepatis vitia repellit, decem est acinorum dosis cum, &c.

De Sale Chelidonia, num. 22.

Omnia de more, & cum propria aqua, contrahata est natura in signo Virginis, Mercurij domus, aciem dilucidat oculorum; fellis continuo refrenat dispersionem, *Nat.* *Virt.* permixtus sale anisorum, & ambo in vino liquati; menstrua pollicetur; hepatis, & pectoris, ac pulmonis reserat obstructionem; cunctos generatim stabilit asthmaticos; ad-

42 Salium Empyricum

adstat in pestem, colicam passionem, & vteri dolorem; expiat lepram, & insectorum ulcerum genera cuncta, ac eiusmodi quemq; morbum; vitrioli flegma admixtus, venereas desertat verrucas in pudendis; rabidorum illo conualescunt morsus animalium; casibus, & ictibus expedit cum propria super appositus aqua, ac etiam imbecillibus membris nimia frigiditate putrefactis, & penè merfis, pannum super imponedo de illo madefactum; mixtus, rosaceo melle instar vnguenti factus, non finit computrescere plagas; ac demum Venereis admotus tumoribus, ad modicum temporis, infestationes respuit e corporibus, decem sunt acini dosis cum, &c.

De Sale Centauræ, nu. 23.

ET hic cum aqua ipsa exercetur; est natura frigida in domicilio Tauri. Proficit hypopis, & pestiferis morbis omnibus, stillationibus, & epilepsiæ; mēstitiam expulsat, & **Nat.** bilem, obstructionem, morbumq; gallicū; **Virt.** oculorum consulit debilitati; calidis liber pro pinatur febribus, atq; venenis, dosis est acinorum decem cum, &c.

De

Philippi Finelli 43

De Sale Cerefoliorum, num. 24.

Distillantur cum radicibus omnibus, reliqua ut solito ordinantur, & sal claudatur in vitro, calida natura sunt, Sole prædominante, præclarissimus quidem est cuiusque;
Nat. refellendæ generi ventositatis, ac dolorû; *Virt.* torfiorumque; mitigandorum alium exagitantium; lapidem in vesfica lenitate concidit, foras dirigendo absque impedimento; & elicit e corpore vermes in cardui benedicti aqua potatus, octo est acinorum dosis, &c.

De Sale Cardui benedicti, num. 25.

Operatur velut de cæteris dictum est, cum aqua propria; est contemperatè calida natura in ditione Iouis, oculorum prospicit
Nat. doloribus, scotomiæ, memoriæ retentive, *Virt.* tabidis, corporis doloribus, quartanæ, ac putridis cunctis febribus, epilepsiæ, & mulierum vteri doloribus, ite vlceribus, ac venenatorum morsibus animalium in aqua sua fusus; pituitas in stomacho constipatas in nihilum generatim redigit; sanguinem serenat; sudorem, & menstrua permouet; lapidem concutit; ac validus in
lu

44 Salium Empyricum.

luem, venena, & morbum gallicum, decem sunt acini dosi cum, &c.

De Sale Diapensia, num. 26.

A Vtumno tempore est hæc herba potior & quemadmodum de superis, ita de hæc dispenditur opus; calida, & sicca in gradu *Nat.* secundo dominio Solis. Mire quidem pulchra *Virt.* monis morbos disperdit, coxendicem, cuncta sanguinis genera fluxuum; torsiones demulcet, aluique dolores; colligat vulnera; plagis fauet, & fistulis, & in sua aqua solutus inueterata resoluit, sex sunt acini dosi cum, &c.

De Sale Dentaria, num. 27.

IN propria hic sal construitur aqua, & vt sufficiens habeatur, validè cineres sunt calcinandi, contemperate frigida natura est in Tauri signo. Veneris domus, fluxus coercet *Virt.* corporis, & restringens est; pectus refrenat; stomachum corroborat, atque naturam refert pulmone, & stomachi potissimè leuitatem patientibus, sex in decem sunt acini dosi cum, &c.

Philippi Finelli. 45

De Sale dictami, num. 28.

FActa combustionem ad cineres, & in graminis aqua lixiuio, reliqua de more struuntur; calida est, & sicca natura in domo Mercuri. *Nat.* Perutilis plane est venenis, pesti, ac omnibus aculeis & venenatorum moribus animalium, frigidisq; vteri doloribus; vermes interimit; stomachi percoquit cruditates, menstrua perciet, & secundinas post partum, ac mortuas in alio creaturas, conterit lapidem in renibus cum aqua puley; multat morbum gallicum, epilepsiam, & cuncta cerebri vitia frigida, contagia quoq; ac pestiferas affectiones, decem sunt acini dosis cum, &c.

De Sale Dauci, num. 29.

Hic sal de nubium trahitur aqua exustis prius exurendis, & facto cum ipsa aqua lixiuio; est frigida natura sub Lunæ dominatione; quo sæpius sumpto, morbus declinat. *Nat.* *Virt.* matricis, & præcipue mulierum vitiosis expletæ humoribus; agit menstrua, lotiumq; libenter; corporis dolores terminat, antiquam tussim, morsus araneorum, lapidem, & arenulas; ac remorantes in renibus

46 Salium Empyricum!

nibus consumit latices; dosis decem es-
acinorum cum, &c.

De Sale Dipsaci, num. 30.

Dipsacus, illi sunt cardui, quibus carminan-
turlanae, & panni fabricantur; ex his au-
tem prius per lambiccum educitur aqua
deinde cœtera, vt solito, sunt enim calidi
Nat. & sicci in gradu secundo. martis imperio
Virt. iste sal disenteriam comprimit corporis
hepaticos fluxus, & fistulas cum appositis
distillatis aquis, ac plagas, ipso liniendo
liquore; & cum syropo mixtus punici ma-
li, vlcera oris, atq; formicam; subtrahit, ver-
mes vlceribus, & quos in auribus, perdit
sex sunt acini dosis cum, &c.

De Sale Echij, num. 31.

Adumbram duorum dierum exiccatur
echium, postmodum stillatur, & exustis
stirpitibus ad cineres, proceditur ad reli-
Nat. qua, est in primo gradu natura calida.
Virt. domo Iuppiter. Venena prohibet, ac ve-
nenatorum morsus animalium; defendit
cor; mœstitiā deuiat; sanguinem fa-
cit intaminatum, & est subsidium fe-
bris

Philippi Finelli. 47

bricitantibus, sex sunt acini dosis cum
&c.

De Sale Intybi, siue endiuia, num. 32.

EXpleta distillatione, progreditur ad solita,
frigida, & sicca natura est in gradu secun-
do signo Veneris, Mercurij domus salu-
Nat. bris cordis ardoribus, calidum muleet sto-
Virt. machum, cibum facile de quo quia, lu-
bricumq; decernit, vitiosos consternit hu-
mores, & hepatis obstructions; febricitā-
tes permulcet, ac tertianas quartanasq; fe-
bres, benè illo valent hydropici, & plagæ
in sua aqua liquato, præcipuè inflammate,
podagræ demum dolores delinit, octo sunt
acini dosis cum &c.

De Sale Ebuli, num. 33.

Geritur de more cum aqua propria; est ca-
lida, & sicca natura in ditione Solis, & quo-
tidianis febribus magno alleuamento; sa-
Nat. lus hypropicis in aqua sua solutus; infen-
Virt. sus mariscis; & intercutem retrahit aquam
octo est acinorum dosis cum, &c.

De

48 Salium Empyricum.

De Sale Equiseti, siue Hippuris num. 34.

CUm ipsis stillatur radicibus; mox ultra modum comburitur, & acceditur ad reliqua iuxta solitum, humidam habet naturam.

Nat. in domo Lunæ, fluxus compescit sanguineas

Virt. cit urinas; dysenterię dat opem, intestinorum supprimit dolores, antiquam tussim, & spirandi difficultatem; illicit lotium, est renibus, & vesicę medicamentum, ac viscerum ulceribus; & consolidat internas, externasquę plagas, octo sunt acini dosis cum; &c.

De Sale Eringi, num. 35.

Emet ipsa hic sal distrahitur aqua; reliquis tamen de more præhabitis lixiuio scilicet, & cinere, contemperatę calida natura est, in dominio Iouis. Lienis, & hepatis exte-

Nat. nuat obstructionem, pleuritidem, ac late-

Virt. rum dolores; præstabilis est hydropicis, fellis profusioni, tussi, & renium obstructioni, sunt decem acini dosis cum, &c. sed melior ipsa aqua.

De

Philippi Finelli! 49

De Sale Ellebori. num. 36.

POtest hic sal bimodè abstrahi, videlicet, si fuerit herba recens, fiat, ceu dictum de superioribus, sin autem arida, fiat combustio ad cineres, & lixiuum in aqua nubiū bis distillata, calida est, & sicca natura in.

Nat. signo piscis, Iouis nocturna domus, multū

Virt. planè potest in morbum caducum, podagram, & similia; quemq; de corpore discutit vitiosum laticem; humana (proculan-gore) corpora verrit; bilem fulminat, febresq; longas, ac dolorosas capitis affectiones, siue homineraniam; & sellis tandè est proportionatus effusioni, tabidis, quar-tanarijs, atq; torminis, octo vsq; decem sunt acini dosis cum; &c.

De Sale pitiusa, seu esula, num. 37.

BEnè cum radicibus exurit, & calcinatur, ac in boraginis aqua lixiuum pro sale, est natura contemperatè calida in domo Ve-

Nat. neris, omnes corporis vitiosos dissecat hu-

Virs. mores, ac vetera mala, cruditates, morbū gallicum, & corruptas cunctas affectiones, octo sunt acini dosis.

D

De

50 Salium Empyricum.

De Sale Euphasia, num. 19.

EXtrusa per distillum aqua, & excrementis
ambustis ad cineres, venit adlixivium, &
salem, calida, & sicca natura est in dominio
Nat. Solis, lacrymationem mirabiliter siccatur
Virt. oculorum, & eorum quosq; defectus; mor-
bo obstitit comitiali, ac hepatis, lienisq; ob-
structioni; in propria aqua tusus, oris, gar-
garizando, abolet apostemata, dentiumq;
dolores; scabiem diripit, & vitia cuncta e-
frigido humore manantia; inq; modica ip-
sius aqua maceratus, vel foeniculorum per
vitrum distillata, pannos remouet ocu-
lorum; octo, vel decem est acinorum dosis
cum, &c.

De Sale Fragaria, num. 39.

TOta simul planta vritur in distillatione, &
cætera ex consuetudine; calida, & sicca
natura est in dominio Veneris, est quippè
Nat. stomacho mirabilis, atq; iracundis, lepro-
Virt. sis, felis profusioni, urinæ prouocationi,
lieni, hepatis inflammationi, corporis ar-
dori, pectoris ablutioni, renium, & vesicæ;
facit cor letum, & sanguinem refrigerat,
dosis

Philippi Finelli. 51

dosis decem sunt acini cum, &c. sed melior
equa propria per vitrum distillata.

De Sale Fœnigræci, num. 40.

SI recens herba fuerit, distilletur de more
Silioqui, cum nubiali bis, vel ter distillata effi-
citur lixiuum ad salem, calida, & sicca.

Nat. natura est in signo Saggittarij domus Io-

Virt. uis, interna exricat apostemata, & omnes
intestinorum malos humores, ac pectoris
ulcera; membrorum omnium est diminu-
tio dolorum, obstructionis, atq; ipodagræ;
decem sunt acini dosis cum, &c.

De Sale Fabarum, num. 41.

TEmpore florum, sed fructuum satius de-
uelluntur hæ plantæ, & in reliquis, de mo-
re, frigida, & sicca natura sunt in primo

Nat. gradu, Capricorni signo, diurnæ Saturni

Virt. domus, disrumpit lapidem, & cunctas vri-
næ difficultates, ac omne genus flatosæ
ventositatis; & magno est leuamini pecto-
ris distillationi, decem sunt acini dosis, li-
quores conuenientes, potentissima vina,
sunt, & generosa.

52 Salium Empyricum;

De Sale Filipendulae, num. 42.

Fertur de hac veluti de ceteris, sed in ipsa aqua lixiuium; est calida, & sicca natura in gradu tertio Martis dominio, reijcit post *Nat.* partum cum facilitate secundas, lotiumq; *Virt.* retentum, & stillicidio praesto est illius; fel-
lis peruertit profusionem; ac morbum comitalem; lapillos rescindit in renibus, stomachi cunctas dissoluit ventositates; potis est pectori, & cunctis affectionibus è frigidis inuexis humoribus, octo sunt acini dosis cum, &c.

De Sale Feniculorum, nu. 43

Per luteum stillantur lambiccum ab aquam, & reliqua iuxta solitum; calida natura sunt in gradu secundo dominio Solis, icteritram *Nat* proijcit, & felis effusionem; menstrua li-
Virt. bentèr allicefacit atq; vrinam: calculum repurgat de renibus, & vesfica, ac omnes vitiosos humores; vomitibus; tussiq; resistit; & stomachi remulcet ardorem; hoc sale, cum oleo viperarum facto vnguento, repudiantur vlcera capitis, & achores, & hoc sat de fœniculis domesticis, sale verò filuestrium cuncta inualescunt serpigino-
sa,

fa, & cauernosa vlcera, à quibus eruuntur vermes, nec amplius regenerantur, nec plagarum putrescit caro, & putor versatur sequentibus bonis euentibus, duobus tantum acinis desuper aspersis singulis vicibus; cum autem magnæ, & fœdæ fuerint plagæ, lauantur in vino cum sale ipso ad pondus trigesimæ vnciæ partis; cumq; aliquantulum lotæ fuerint, tum ipso sale puluerizato supersperguntur; qui vtiq; mirandus est gengiuis carnificandis, & rubificandis fusus in albo vino, & sæpius gargarizando; est quoq; excidium lapidis defectibus, & vrinæ impedimento; stomacho succursus, ac venenatorum moribus animalium, quorum dosis decem sunt acini.

De Sale Fraxini, num. 44.

Folia dumtaxat distillantur, promiscuè deinde fæces concremantur cum stipitibus ad cineres, & cætera. Est calida natura magna
Nat. ex parte in Iouis dominio, est quidem sple
Virt. ni multum adiuuenti, ac hepatis obstructioni, serpentium moribus venenatorum, atq; hydropicis; sumpto mane ieiunè in sua aqua soluto ad sex acinos, per aliquod tempus, macrescunt nimia obesitate gra-

54 Salium Empyricum.

uati; adhibitus metipso modo arenulas patientibus, & ad fellis profusionem miraperpetrat; lotium concitat; malosq; è corpore latices auellit, sex in decem sunt acinidos cum, &c. sed suorum sunt meliores aquæ foliorum.

De Sale Fumaria, num. 45.

OMnia, de more producuntur ex hac herba, calida, & sicca natura in gradu secundo, Iouis dominio. Oris exturbat putredinē, *Nat.* & omnem putorem exuxum per nasum. *Virt.* cum aqua sua; gallicis ad motus plagis medelam offert; bilem radit humoresque adustos; sanguinem lucidat; hepatis vehementer utilis, ac morbis omnibus, ex obstructione pendentibus, atq; febribus; & stomachum obseruat, octo est acinorum dosis cum, &c.

De Sale Garyophyllata num. 46.

Ipsa tota planta distillatur, suntq; cineres perbenè calcinandi ad albedinem, vt lixiuium, & sal perfectiora fiant, satis est contempe-
Nat. ratè calida, & sicca corroboratiua in di-
Virt. tione Veneris. Stomachi prosternt crudi-
ta-

Philippi Finelli. 55

tatem, colicos dolores, hepatis obstructio-
nem, indigestos cunctos corporis humo-
res, atque ventositatem; sistit stomachales
fluxus; & in propria effusus aqua vulneris
deseruit, ac ulcerum cuiq; generi, decem
sunt acini dosis cum, &c.

De Sale Gentianæ, num. 47.

DE more congeruntur omnia, quod si no-
ua herba non erit in nubium bis distilla-
ta aqua lixiuim. Est in tertio gradu cali-
Nat. da natura, & sicca in secundo signo Leo-
Virt. nis, dominio Solis, cuiq; planè solatium
est feбри, hepati, et stomacho; obstructio-
nem resignat; & extricat; lotium, men-
struaq; incessat; moribus oppedit rabidi
canis, ac febribus, in aqua sua potatus; ene-
cat vermes; vulnera abluendo iungit atq;
ulcera; & carnosas tandem plagat restaurat
simpliciter supra respersus, dosis per os sex
in octo acini sunt cum, &c.

De Sale Iuniperi, num. 48.

Aqua solita protracta, portio eiusmodi est
exurenda lignorum, ad cineres perfectio-
res pro lixiuio, & sale, calida, & sicca natu-

D 4

12

56 Salium Empyricum.

*Nat.*ra in gradu tertio signo Arietis, & Martis
*Virt.*imperio. Vnicus est venenis, & aeri corrupto portatus in aqua sua; subuertit lapidē, menstrua vehit atque lotium, ventositatem excutit, subleuamen paralyticis; sanguinem acuit, & digestionem, octo sunt acini dosis cum, &c. sed aptius cum ipsa aqua.

De Sale Gramine a, nu. 49.

HVius tota planta opus est in distillatione, & albi sint cineres pro lixiuio, & sale; cōtēperatē calida natura est in dominio Ven-
*Nat.*neris. Disponit vrinam, stomachales fluxus, corporisq: illo decedunt, ac intestinorum dolores; lapidem in vesica rumpit; & quæ, in ea procreantur vlcera illo valescūt, ac febris in aqua sua adhibitus, vel similibus liquoribus, octo est acinorum dosis cum, &c.

De Sale Genistæ, num. 50.

IN luteo hæc herba vase stillatur, cuius excrementa, in mundo furno, cremanda locantur, vt quæ libuerit colligatur portio cinerum ad solitum lixiuium, & salem, est calida

Nat. da, & sicca natura in gradu tertio dominio

Virt. Solis, ealculum dissipat; lotium excit, ob-
structionem, pituita squè perpellit, aposte-
mata præradis lienis; coxèdicibus est gra-
tus, ac podagræ vsu continuo, iterum po-
dagram in eius aeuā florum, lapidemquè
præscindit, cæteris verò morbis cum, &c.
dosis est decem acinorum.

De Sale Gratiola, num. 51.

Tutatur in vitro hic sal, & de more con fla-
tur, est enim calefaciens, & exiccatum in
domo Mercurij, pituitas bilemque propel-

Nat. lit, & cordis passionem; hydropicos mæ-

Virt. stosque releuat, & quos præ timore sanguis
diffusus est per corpus; difficultatem ex-
trudit vrinæ; in renibus, & veflica lapidem
confringit; sanguinem clarificat impurum,
fortiter præsidio est cerebro demptis, &
paratus gallico morbo affectis, frigidisque
doloribus, octo in decem est acinorum
dosis cum, &c.

De

58 Salium Empyricum.

De Sale Helyotropij, n. 52.

Licet hic sal, ut cæteri condatur, sunt attamen solito magis calcinādis cineres, quoniam maioris erunt efficaciam, & quantitatis. Est natura contemperatè calida in dominio Solis, incutit febrim, & crudos corporis humores; naturam sarcit, effundit vermes, cuiquē adnexus insanabili plagæ dat salutem; ac prorsus operosus cancris; decem sunt acini dosis cum, &c.

De Sale Hiusciami nigri, num. 53.

Valdè perfectus est hic sal, cineribus fortiter adustis, ad lixiuium in suis aquis faciendum, & salem, est in tertio gradu natura frigida signo sagittarij domus Iouis, detinet fluxis; calidos detrahit ex fluxione, dolores, vulneribus; & plagis, ac venenatorum morfibus animalium suffragium; vermes teris in plagis, & dentium dolores cohibet illum ore tenendo. Hoc autem simplex, dum in sua substantia est, vitiorum magis, quam virtutum est consors; at in salem reductus, ipsis supra rebus omnino congruit, dosis per os octo sunt acini cum, &c.

De

Philippi Finelli. 59

De Sale Hippoglossi, num. 54.

A Qua prius, & cineres extrahenda sunt, proxime lixiuium, & sal calida, & sicca natura est in domo Martis. Salutaris est vteri *Nat.* doloribus; vrget foetum, menstrua, & lo-
Virt. tium; plagis vlceribusq; admotus medicinam parat, decem sunt per os acini dosis cum, &c. verum cum plagis vlceribus adhibendus, in sua distillata erit aqua mace-
randus.

De Sale Hyssopi, num. 55.

E ST cum totis distillanda radicibus, exinde sequentia manipulanda de more, calida, & sicca natura est in gradu tertio, Aquarii *Nat.* signo, nocturne Saturni domus. Pulmonis
Virt. deliquijs vehementer suffragatur, angustie pectoris, tussibus, pituitis, asthmaticis, laterumq; doloribus, fellis profusioni, hydropicis, & miseraicarum obstructioni venarum, item & epilepsiae continuo vsa cum syropis conuenientibus; stomachi excidit pituitas, bilem, atq; mærorem; allenat cerebrum; pectus elucida, mæstruaq; inuitat & lotium, decem est acinorum dosis cum, &c.

De

60 Salium Empyricum.

De Sale Hiperici, num. 56.

CAlida, & sicca natura est in signo Librę Veneris nocturnę domus, & vt de superis pertractatur, lapidē perrumpit in renibus, *Nat.* & vesica, iacitq; foras; Aeris diluit corruptionem, atq; venena; eiection sanguinis, & vomitus conticescunt illo, lubricum seruatur corpus, & superflui repulsantur humores; bilem exarat; vrinam allecat, & menstrua; tertianas quartanasq; impellit febres, hepilepsim; salutifer coxędici est, ac hydropi, & vulneribus plagisq; iugandis in aqua sua liquatus, decem sunt acini dosis. cum, &c. verum tamē in propria multum laudatur aqua sumendus.

De Sale Imperatorię, num. 57.

NI foret hęc herba noua, in pluuiali, vel bis distillata lixiuium formetur, cœterum, vt de ceteris dictum, est calida natura in tertio gradu, & ferē initio quarti signi Leonis, *Nat.* *Virt.* domus Solis, cuncta de stomacho, & corpore toto vitia decerpit, & ventositates; colicis remedium est doloribus; menstrua instat, & vrinam libenter; refrigerata menbra, calida facit; viscosos, in ventriculo, & ves-

Philippi Finelli 61

vesficæ inhærentes propulsat humores; resipiscunt illo hydropicici, asthmatici, & capiti membris; lapidem refringit; lotium fundit, agit partum; vitalem, & animale solidat virtutes; medicatur plagis, & cunctas refecat superfluitates, carnemq; mortuam; omnibus generatim prouidet vlceribus, modico admixtus rosaci mellis, item & fistulis, ac narium carni multipedi, & corporis cuiusq; partis; coniuncto hoc sale, cum sale viperarum, ac theriaca, se bene habent venenati; odit pestem aeremq; corruptum; morbum insumit regium, pleuritidem, & omnem corporis intrinsicam frigiditatem; contra est hepatis, lienis, & pulmonis putrefactionem, grauedines, oris putorem, tumores, & stomachi dolores; obstrusi, hydropici, & arquati cōquiescunt illo generatim, decem sunt acini dosis cum &c. sed efficacior aqua sua stillata, si valeret acquiri.

De Sale Iberidis, num 58.

SAl iste præpotens est, huius videlicet herbe plantam prius distillando, & cætera de more;
Nat. quæ quidem calida, & sicca natura est in.
Virt. gradu quarto dominio Martis, duritiem
 om-

62 Salium Empyricum.

omnem amputat stomachi, lienis, & hydropis; ac multum dentium dolores illinit, nullo comitante vehiculo, octo est acinorum dosis cum, &c.

De Sale Iauæ, num. 59.

HÆc autem ad instar est manipulanda aliarum, calida, & sicca natura mediocriter in signo Gemini domus Mercurij, asthmaticis cōfert, & pulmonis inflāmatiōni; *Nat.* maticis cōfert, & pulmonis inflāmatiōni; *Virt.* pectoris repellit viscositatem, corporis dolores, atq; febres, & plagis, vlceribusq; exceptus, octo sunt acini dosis cum &c. sed commodius cum aqua sua.

De Sale Iridis, num. 60.

VAldè benè est hæc herba lauanda cum suis radicibus, tūm de more consumuntur omnia, sed lixiuū in aqua pluuiali bis per *Nat.* vitreum lambiccum distillata, calida, & sicca *Virt.* ca est natura in gradu secundo Sagittarij signo, domus Iouis, satis purum reddit pectus, & crudos illos viscosos, vitiososque properè refringit humores, bilem, fellis diffusionem, febres, lapidem, hydropem, atq; obstructionem; est pulmonis præpotens

vl-

Philippi Finelli. 63

ulceribus, paralyticis, asthmaticis, spleni, apostematibus, ac strumis menstrua, lotiumq; sollicitat, delimat vulnera, & carne replet, dosis decem sunt acini cum, &c.

De Sale lepathi, siue lapatij, num. 61.

EST nempè hoc simplex valde contemperatū in signo Libræ domus Veneris, & de illo fit veluti de alijs, disenterix opitulatur *Nat.* corporis, alui fluxibus, profluvio fellis, dē-
Virt. tiumq; doloribus; mirè lapidem defringit in renibus; ulcerum summouet inflammationes, & scabiem in sua aqua liquatus, ac faciem emaculat; & splenis duritiem attenuat, decem sunt acini dosis cum, &c. aqua sua, & cæteris conuenientibus liquoribus.

De Sale Latheris, siue cataputia, nu. 62.

IN hoc simplice, eadem, qua in cæteris gressum est, graditur via, calida natura in tertio, & humida in primo gradu, dominio Iouis, *Nat.* omnibus siquidem corpus expoliat putridis humoribus, ac vitiosis, pituitis item, bile, & mæstitia, vt propterea sunt summè benè eius calcinandi cineres, cum fit cata-
pu-

64 Salium Empyricum.

putiæ speciei; vlcera licet pessimorum, superfluum deuorat carnem; & cuiq; plage in sua maceratus, aqua sanitatem cedit, decem est acinorum dosis cum, &c.

De Sale Laudani, num. 63.

Huius distillata folia exhibebunt aquam, & fecibus sociantur stipites ad comburendum procinere, lixiuium, & sale, est natura calida, in primo gradu, in signo Librę domus
Nat. Veneris, lotium vehementer instimulat; tormina transfert, & capitis humiditatem, renium cauet debilitati, octo sunt acini dosis cum, &c.

De Sale Ligustici, num. 64.

Sicut in alijs, sic & pergitur in hoc, calida, & sicca est natura in tertio gradu dominio Solis, multum renibus, & vesicę adfert vtilitatis, ex quo lapidem profigat; lotij distillationi conducit, morbis intercutibus, ac stomacho, octo tamen solutis acinis singulis vicibus in distillato aceto; vteri subiugat infirmitates, icteritiam, febres, tussim, pectoris angustiam, morbum pedicularem, ac manans vulnus capitis, appurat
gra-

Philippi Finelli. 65

grauidines; mollit obstructiones, colicosq;
dolores; & prægnantes retardat, abortum
ne faciant, dosis per os, decem est acino-
rum cum, &c.

De Sale Daphneidis, siue laureolæ maioris.
num. 65.

CUm sit hæc planta vberissima quoque exi-
liet ab ea portio salis, & curatur, de more,
est calida, & sicca in dominio Martis, plu-
Nat. rima fedulitate stomacho vacat, & corpo-
Virt. pori; menstrua ministrat; vitiosos cunctos
expugnat latices, licet corporibus defi-
xos; coxædicem demolitur, & frigidos do-
lores, decem sunt acini dosis cum, &c. sed
satius in aqua sua.

De Sale Lauri, num. 66.

TEmpore baccarum, & cum ipsis baccis di-
stillatur Laurus, & adiunctis segmentis in-
solita vstione fœcium, ad lixiuium transi-
Nat. tur, & salem calida, & sicca natura est in-
Virt. gradu tertio fieno Tauri, Veneris diurnæ
domus. Pthysicos resarciat, pectoris angu-
stiam, tussim, asthmaticos, difficulter an-
helantes, capitis fluxus, & corporis dolo-
res;

66 Salium Empyricum.

res; diffundit lapidem; spargit arenulas, vē-
tofitatem, matricalesq; humores; & iecur
contemperat patienti; sunt decem acinī
dosis cum, & c. & suis, etiam interdum di-
stillatis aquis.

De Sale Lentisci, num. 67.

EST in totum lauro confimilis hæc mani-
pulation; calidum sapit, & frigidum, contem-
peratè tamen in domo Mercurij, & præ-
Nat. stantissimus in coarctandis epaticis fluxi-
Virt. bus, sanguinis interdicat eiectionem; to-
machi, & matricis propitiat egressionum
respergendo cum aqua sua distillata; sto-
machi, & viscerum vallat imbecillitatem;
veterem tussim recidit; est natura restre-
ctius, & ideo corporis relegat dysenteria,
sex in octo est acinorum dosis cum aqua
sua, vel alijs, & c.

De Sale Linaria cerulea, num. 68.

LAuatur prius cum radicibus, cultro post-
modum excoquantur immunditiæ, & ce-
tera iuxta solitum, calida est, & humida.
Nat. natura in signo Gemini domus Mercurij,
Virt. multum quippè conueniens profluuiio fel-
lis,

Philippi Finelli. 67

lis, & hydropicis; iecoris submergit ob-
structionem, & capitis fluxionem; libenter
urinam ducit, & menstrua; concretum li-
quesfacit sanguinem, & abdicat grauedi-
nes, sunt decem acini dosis cum, &c. vel
aqua sua.

De Sale Lupulorum, nu. 69.

Nihil in hoc innouandum, sed omnia de
consuetudine; calida, & sicca natura in
gradu secundo signo Sagittarij domus Io-
Nat. uis, mundificat sanguinem; hepatis, & sple-
Virt. nis mergit obstructionem; menstrua pro-
uehit, & lotium; indulget biloso latici; & ex
obstructione rerundit febres, effluuiumq;
fellis decem est acinorum dosis, cum, &c.
sed potius, cum suis aquis.

De Sale Ligni sancti, num. 70.

Fit solita ad cineres combustio de lignis, &
lixium indistillata aqua graminis ad sa-
lem, est frigida natura, in calidis tamē.
Nat. gradibus, at cum partem capiat siccitatis
Virt. reperitur in domo Iouis, morbum liqui-
dum proterit gallicum, & pituitas, arthriti-
cos dolores, & paralytim; superfluos cun-
ctos

68 Salium Empyricum.

Etos decutit vitiosos humores; officit podagræ, apoplexiæ, epilepsiæ, & omnibus frigidis laticibus, decem vsq; ad 12. & 15. sunt acini dosis cum, &c.

De Sale Nalua, num. 71.

Huiusmodi tenuiores distillantur partes, & eruta aqua, cum reliquijs exuruntur ipsi quoq; stipites ad lixiuum, & falem est nē. *Nat.* pē humida magis, quā calida natura in. *Virt.* signo Canceri, Lunæ domus, calidis pectoris inflammationibus, & pulmonis deliquijs, ethicis, ac tabidis summè decet; vesicæ, & intestinorum absomit cruciatus; crebrò vsu, & mane ieiune in optimo vino sumptus, à multiplicibus affectionibus præseruat humana corpora; & pro corpore defecando, ac alui beneficio fruēdo manē sorbetur in aqua sua distillata, duodecim sunt acini dosis cum, &c.

De Sale marrubij, nu. 72.

Totis cum radicibus hæc herba stillatur, & nullum est à ceteris discrepans magisterium; calida natura in secundo, & sicca in. *Nat.* tertio gradu, Saturni dominio; lecur eroderat,

Philippi Finelli. 69

derat, lienem, & pulmonem; suppetiatur
asthmaticis, tabidis, obstruis, tussi pecto-
ris angustijs, ac venenatis, & menstrua vo-
cat, sunt decē acini dosis cum, &c. sed me-
lior aqua sua.

De Sale Nasturtij, num. 73

Quando floridum, & ad semen propinquat
optimum est, & ideo tunc, vt solito in om-
nibus administrandum, quā alio tem-
Nat. pore; calida, & sicca natura in domo Mar-
Virt. tis, stomachum fulcit; tremores componit,
frigidofq; dolores, tormina, & impedimē-
ta vrinae, est octo acinorum dosis cum, &c.

De Sale Melissophilli, num. 74.

Proprijs hīsce sal distillatis latatur aquis, ve-
luti ceteri, est calida, & sicca natura in gra-
du secundo signo Libræ domus Veneris.
Nat. Cor confepit, & corporis virtutes, vitalem
Virt. scilicet, animale, & retentiuam, merore
exigit, biliosos quoq; mestos, difficiles, pra-
uosque humores, obstructionem laxat, &
menstrua; excernit matricem, & vteri diffu-
gium est suffocationi, octo sunt acini dosis
cum, &c. & aqua sua.

E 3

De

70 Salium Empyricum.

De Sale Melissophilli siluestris, n. 75.

TExitur hic sal iuxta supernum, eiusdem est naturæ eiusdemq; dominij, membrorum tremorem emendat, fusus in aqua sua; *sal-*
Nat. uat asthmaticos, stomachi dolores, colicas
Virt. passions, & matricis generatim cuncta deliquia; plagas quoq; in quaq; parte corporis distinctas, & fistulas in suetis resolutus liquoribus, vel aqua sua distillata, siue generosis vinis; deducit lotium, acceleratq; partum, est decem acinorum dosis cum, &c.

De Sale Amaraci, num. 76.

PErbenè istiusmodi secatis immunditijs, stillatur copiosa portio cum radicibus, & reliquum iuxta solitum; est calida natura in
Nat secundo, & sicca in tertio gradu signo Ge-
Virt. mini domus Mercurij, abrogat hydropem omnes corporis dolores, & hepatis, splenisq; obstructionem, lotium libenter mouet, capiti suppeditat; labens cerebrū eleuat, & menstrua inuitat, decem sunt acini dosis cum, &c. sed præcellens aqua propria stillata.

De

Philippi Finelli. 71

De Sale Mentâ, num. 77.

Non est à superis discretum in nullo hoc
magisterium, calida, & sicca natura inter-
tio penè gradu domicilio Solis, nauseam.
Nat. eximit stomachi, insistit sanguini, & vomiti-
Virt. bus; cerebrum circumuallat, fluxus edo-
mat sanguinis, hepatis, & lieni exoluit ob-
structionem; refectam remundat matrîcē,
& in aqua sua stillata sumptus, cunctæ oris
plagæ cadunt, decem est acinorum dosis
cum, &c. sed aqua sua super omnia me-
lior.

De Sale Mercurialis, nu. 55.

EST aquis fœcunda mercurialis, & ideo
præterea, quæ remanent, excrementa
comburenda, comburitur & alia eiuſdem
Nat. herbæ bona portio, vt sint copiosi cineres
Virt. pro lixiuio, & sale in primo gradu est ca-
lida, & sicca natura, dominio Mercurij,
hoc autem sale, cuncti biliosi profundun-
tur humores; menstrua currunt; fluit vri-
na, recedunt febres, & profusio fellis; grâ-
uidare statuitur; mirè caput alleuiatur, &
iracundi aufugiunt; ac mœsti latices, do-
sis decem sunt acini in aqua propria flo-
ren-

72 Salium Empyricum.

rentis plantæ tempore, & ceteris omnibus præcellens est.

De Sale Myrti, num. 79.

EXiles distillantur partes, mox excrementa cum ipsis truncis concrematur ad cineres, & cætera solita; calida, & exiccans natura. *Nat.* est in signo Leonis, Solis domus, sanguinis *Virt.* mortificat eiectionem; stomacho delectamentum; lotium aduocat, & menstrua; consolatur cor; sanitas vlceribus, plagis, & fistulis super effundendo, & propria cum aqua, tomasi corrigit egressionem, fluxusq; suspendit, atq; dysenteriam, octo per os sunt acini dosis cum, &c.

De Sale musci terrestris, nu. 80.

Post solita, per distillum aqua parta, & exustis reliquijs, cum alia istiusmodi non distillata, portione, feracium cinerum carpentorum, solitum fit lixiuium pro sale, est *Virt.* planè temperate calida natura in ditione Veneris, lapidem enim collidit in renibus; lotium relaxat; hepatis omnem exedit inflammationem, calidis profugium est morbis articularibus; cor gaudio replet; sanguinemq;

Philippi Finelli. 73

nemquē pellucidat, decem est acinorum
dosis cum, &c. sed melior aqua sua.

De Sale Ninpheæ, nu. 81.

Quemadmodum in supernis, ita in hoc elabo-
ratur sale faciundo; est autem hæc her-
ba frigida, & humida in Lunæ dominio, &
Nat. nascitur in aqua, fluxionibus est effugium
Virt. stomachalibus, dysenterię, mulierum
profluijs, febribus ardentibus, ethicis, ve-
tustæ tussi, omniq; hepatis inflammationi,
ac phornesibus ex calido humore manan-
tibus, & exitium splenis, octo sunt acini do-
sis cum aqua sua, & alijs validis liquori-
bus.

De Sale Umbelici Veneris num. 82.

Avellatris æquatur hæc planta, ac totis cum
radicibus valdè benè diluitur, & reliquum
vt supra, frigida est, & humida natura, in si-
Nat. gno Cancris domus Lunæ, lapidem vali-
Virt. dissimè discerpit in renibus; dispellit vri-
nam; auxilium hydropicis, dysenterię, &
intestinatorum vlceribus, stomachi repri-
mit ardorem; & iecur complectitur atquē
pul-

74 Salium Empyricum.

pulmonem, decem est acinorum dosis cū
&c. & aqua propria.

De Sale Origani, num. 83.

Quo tempore hæc inchoat planta florescere, eius tenuiores stillantur partes, & aqua, mox egressa, fœces aduruntur cum eiusmodi, qui remanserunt, stipitibus, ad cinea. *Nat.* res pro lixiuio, & sale, calida, & sicca est *Virt.* natura in gradu tertio signo Arietis, domus Martis, Asthmam deponit, & hydrophem, mœstitiā, fellis profusionem, hepatis obstructionem, lienisq; crassitudinem; illex menstruis, atq; vrinæ, decem sunt acini dosis cum, &c. & cum aqua sua mira naturæ facit.

De Sale Vrticæ, num. 84.

VT salis huius conueniens lucrifiat portio, tota hæc oportet (cū ceperit semina proferre) planta stillari, tumq; de more, quod *Nat.* reliquum est, contemperate calida natura *Virt.* in signo gemellorum, Mercurij domus, auocat lotium; lumbos elimat; duritiem depfit ventris; liquescunt illo tumores; sanguinis consistunt vomitus ē pectore scaten-

Philippi Finelli. 75

Yentes; pulmonis fugit ardor, colicos offundit dolores, renium, & vesicæ lapidem, py-tuitas, tussim, asthnam, ac vlcera in quaq; parte corporis, dosis decem est acinorum in sua aqua per vitrum distillata, & alijs apatit liquoribus.

De Sale Papaueris, nu. 85.

TEmpore florum hæc etiam herea stillatur, & vt solito postea de reliquis, est ferme in quarto gradu frigida natura domo Saturni, pro calidis vititur corporis vitijs, & præ-
Nat. *Virt.* cipue pytuitis, calidisq; tussibus, subtiles mirifice, eradit humores pulmonem vulnerantes, phræneticos eripit, atq; febricitantes, decē vsq; duodecim sunt acini dosis cum, &c. & aqua sua.

De Sale Parietaria, num. 86.

FOlia dumtaxat stillantur huiusmodi, quorū cum fecibus, superstites concremantur caules ad lixiuium, & salem, temperatē frigida
Nat. natura est in dominio Veneris, pectoris
Virt. adest angustæ, tussi, ac spirandi difficultati, sacer ignis, & ardores omnes leniuntur madefaciendo cum ipso Sole in sua aqua.
solu-

76 Salium Empyricum.

soluto, ac in verendis venerea verrucæ,
colicam renuit passionem, viscerumque
ventositatem, proportionatis sociatus ve-
hicularis, & cunctas pulmonis, iecoris, ac lie-
nis obstructions, atq; putredines, decem
est acinorum dosis.

De Sale Pilosella, num. 87.

Nihil à superis hæc differt manipulatio; sa-
pit namq; frigidum in signo Capricorni
Saturni domus; corporis repugnat dyscen-
Nat. teriæ, mulierum fluxibus, & stomachaliū,
Virt. eiectioni sanguinis obstructioni spenis, ie-
coris deliquis, & fellis diffusioni, salutem
largitur hydropicis, & vulneribus, vlceri-
busque simpensè aptus in proportionatis
suffusus aquis, dosis decem sunt acini
cum, &c.

De Sale Quinque folij, siue Pantaphilonis, nu. 88.

Huiusce folijs solummodò distillatis, am-
buruntur fœces cum reliquis truncis, &
radicibus ad cœtera solita, est quasi in ter-
Nat. tio gradu calidum signo Libræ domus Ve-
Virt. neris, coxendicibus propitius, & iunctura-
rum

rum doloribus; dysenteriam absorbet,
corporis fluxiones, vitia omnia hepatis,
splenis, & pulminis, quartanas, ac tertianas
febres; communicat stomacho; refugium
epilapsiæ, fellis effusioni, & sanguinis pro-
fluuijs; & in aqua sua liquatus abradit vl-
cera oris, dosis decem sunt acini cum;
&c.

De Sale Peonia, num. 89.

CUm radicibus distillatur Peonia, in reli-
quis, vt solitè, est temperatè calida natura
in signo Leonis, Solis domus, exultatio
Nat. nempè cordi, epilepsiam reprehendit, &
Virt. & capitis fluxionem vsu continuo, cunctis
frigidis aduersatur humoribus; menstrua
proponit; fellis obseruat effusionem; reni-
bus, & veflica lapidem vellit; corpus ob-
stringit, & fluxus; matricis dolores oppu-
snat, atq; vitia, octo vsq; decem sunt acini
dosis cum, &c. sed potior aqua sua, ac præ-
terea mirabilem præsefert capiti.

78 Salium Empyricum!

De Sale Persicaria, nu. 90.

Promiscuè dicitur hydropiper, persicaria minor, & zinziber caninum, & commodè reperitur; huius exiles distillantur partes, postmodum exuruntur fœces, cum truncis reliquis, & cœtera iuxta seriem; est calida, & sicca natura in signo Arietis domus Martis, hepatis relinquit defectiones, lienis, & pulmonis; adminiculum febricitantibus, vteri suffocationi, gumia inflammationi, pectoris angustia, asthmaticis, colicis doloribus, morbisq; similibus; capitis præmit cruciatus è calidis effluentes humoribus, & halitus grauedinem, ac tumores omnes, & præcipuè pudendorum. in aqua sua superfusus, ad motus vlceribus, cum paulo rosacci mellis, superuacaneam præsecat carnem, & fanitari commendat, sacrum amouet ignem, erysipellam, mariscas, ac omnes eiusdem naturæ morbos, atq; gallici de illo fumento, capta reducuntur membra, quæ adeò remoleseunt, vt ad curationem remittantur; & caput ablundo, fluxiones offirmantur, & capilli non concidunt, decem per os sunt acini dosis cum &c.

De

De Sale Hippofelmi, fiue atrioleris, num. 91.

INtegra hæc planta distillatur, & cum fœcibus
alius huius herbæ comburitur manipulus
ad sufficientes cineres, de cœtero nihil ad-
dendum in opere, est in secundo, calida.

Nat. natura, & sicca in tertio gradu, Cancris si-

Virt. gno, domus Lunæ, lapidem reuellit è reni-
bus, & vesfica, stomachi nauseam, & corpo-
ris ventositatem, quemq; deficcatur ventris
corporisq; tumor, irritam facit coxendicē,
podagram, ac tartareas cunctas affectio-
nes, prauorum scilicet residentiam humo-
rum, decem, & quindecim vsq; sunt acini
dosis cū proprijs aquis, alijsuè liquoribus.

De Sale plantaginis, nu. 92.

HÆc etiam cum radicibus herba stillatur,
reliqua de more, est natura contempe-
ratè frigida in signo Virginis, Mercurij do-

Nat. mus, reniū, & vesfice vlcera perlinit, iracū-

Virt. dos, apostemata colli, tonsillas, tertianas,
quartanas, pestilētialesq; febres, epilepticos,
& stupidos casu, vel apoplefia, ac dolorem
capitis humore calido præssi; refrigerat ie-
nimio calore extuans, & sanguinem adu-
stum,

80 Salium Empyricum.

stum, decem est acinorum dosis in proprijs aquis vel, &c.

De Sale Pinpinella, num. 93.

Herilis aqua est herba hæc, propterea magna eiusmodi est opus quantitate, vt affluat in magisterio, posthac omnia de *Nat. re*; temperatè calida natura reperitur *Virt.* in domo Mercurij; euerit, & obducit corrodentia vulnera, & facta laxa, & profunda, spondet haud amplius posse generari vermes, neq; superfluam carnem, neq; foetere, neque putrefieri; fluxus vetat menstruorum, dysenteriam, atque vomitus, & cor dilatat, decem sunt cum suis aquis, acini dosis.

De Sale Poligoni, num. 94.

In nullo diffidet hic labor à superis, & ideò, vt solito exercetur, frigida, & sicca natura est in gradu secundo signo Capricorni, *Satur. Nat.* ni domus, operculatis, & asthmaticis, re-
Virt. niumq; moderatur affectionibus, ac frigidis febribus, lapidem suffringit, superuacuis ob ex est menstruis, fluxibusq; corporis, habitus exinanit putorem, vlcera eluen-

Philippi Finelli. 81

eluendo in vino solutus exarenat, annectit,
& curam gerit; & in aceto erysipellis in-
flammationes, ambustionesq; imminuit;
aetesticulorum, & inflationes distinguit,
decem sunt per os acini dosis cum, &c.

De Sale Polipodij, num. 95.

STillatis folijs, & partibus expositis omnibus,
reliquæ comburuntur, cum alijs non distil-
latis ad vegetiores cineres, & sequentia.
Nat. de more, calidum sentit in dominio Ma-
Virt. tis, mirum in modum atram debilitat bi-
lem, & iuncturarum pituitam; insilit in
pontiam, & colicos, artheriticosq; dolo-
res, tertianam atq; quartanam febrem; bi-
lem abscindit, & conturbatum latrem,
tussim, asthmam, ac respirationis obicem,
in suis tamen potatus distillatis aquis, &
cum facilitate polphyli morbū, dosis de-
cem est acinorum cum, &c.

De Sale Quercus, num. 96

Tenuia distillantur folia in bona quantita-
te, vt expediens aquæ portio habeatur,
Nat. quorum postea exusti trunci solita præbe-
Virt. bunt magisterio cineres videlicet pro lixi-
F uio,

82 Salium Empyricum.

vio, & sale, est in Martis ditione restringēte natura, & congruus alui fluxibus, menstruis, hydropi, fluxibus hepaticis, mulierum albis profluuijs, dysenteria, eiectioni sanguinis, & intestinorum vlceribus in suis haustus aquis distillatis; lapidem scindit in renibus, & mingenti sanguinem mirabiliter seruit, decem sunt cum aqua sua, acini dosis.

De Sale Rhepontici, num. 97.

OMnia ex consuetudine aqua, cinis, lixiuiū, & sal, magna ex parte est temperate calida natura in domo Veneris respirandi. *Nat* traditur difficultati, fluxibus stomachalibus, *Vir* bus, dysenteria, hepati, pulmone, spleni, & mulierum potissime matricibus doloribus; eiectionem demergit sanguinis, stomachi ventositatem, laterum dolores, coxendicum, & renium, ac pectoris angustiam, octo vsq; decem sunt acini dosis in ipsa sua aqua, quæ quidem perfectior est, cum alijs vehiculis.

De

Philippi Finelli. 83

De Sale Ricini, num. 98.

Hic sal ex pluuiali depromitur aqua distillata, aliquibus admixtis inter distillandum cinnamoni frustulis, vt roboretur magis, præuio tamen lixiuio in ipsa aqua, ricinus autem est bene exurendus ad copiosos cin-
Nat. neres, calida utiq; & sicca natura in gradu
Virt. secunda Martis imperio. Excidit bilem,
& cunctos aquatos humores, illos quoq;
in iuncturas irrepentes, quæ sunt partes
excrementosæ; suffulcit hypropicos, ob-
strusos, & colicos dolores, vsq; duodecim
sunt acini dosis cum, &c.

De Sale Rosmarini, nu. 99.

Tenuibus huius distillatis, ad quam cinnis,
reliquiæ de lambicco cremantur cum
truncis extrâ relictis, & cætera iuxta soli-
Nat. tum; calida, & sicca natura est in gradu se-
Virt. cundo domo Martis. Dolores eradicat in-
testinorum, pectoris offensiones, proflu-
uium fellis, & stomachi frigiditatem; men-
stra repetit, & lotium; vomitus impedit, &
stomachi fluxiones; hepatis, & lienis ex-
pedit obstructionem; adminiculat paraly-
ticos, cor cumulat letitia; & in suis tandem

F 2

de-

84 Salium Empyricum.

deliquatus aquis, & admotus vlceribus, salutem concinnat, octo sunt cum aqua propria acini dosis, sanguinem quoque reficit.

De Sale Ruta, num. 100.

DVm floret distillatur, & operatio solita, est calida, & sicca natura in gradu tertio, domo Lunæ, arthriticis, & colicis est adiutorium doloribus, tussi, respirandi difficultati, & coxendicibus; lotium ipse stat; valetudinem refundit hydropicis, crassos, sæculentosque (qui in vesica sunt) effert humores, & omnes corporis ventositates, decem est acinorum dosis in aqua sua, cum maioris sit efficaciam.

De Sale Sabine, num. 101.

Nihil à superis habet differentiam hæc manipulatio, & est calida, & sicca natura in gradu tertio signo Saggittarij domus Iouis, menstrua conciet, & lotium, asthmatici, cos à morbo redimit, crassos egerit humores, respirandi detrudit difficultatem, tussim, pituitus, ac hepatis, lienisq; obstructionem, decem sunt acini dosis in suis aquis. De

De Sale Salvia, nu. 102.

Foliatantum stillantur, tum cum stipitibus radicibusq; vruntur, quæ remanserunt excrementa, & præteritur ad solita, est natura contemperatè calida in domo Veneris, *Nat.* menstrua, lotiumquè perducit, restaurat aluum calore, stomachum amplectitur, iecur eluit, corporis dysenteriam deliquat, epilepsiam, stuporem paralyfis, cunctaque frigida corporis deliquia, mulieribus foetum cunctatur, vt incolumis adueniat, vsu tamèn continuo, & linquit gravidare libenter; delictum est tabidis, & sanguinis eiectione affectis; & aspersus vlceribus; licèt vitiosa, conualidat, dosis per os decem sunt acini cum aqua sua, alijsquè liquoribus, &c.

De Sale Sambuci, num. 183.

Exiles cimæ stillantur, & cum reliquijs aduruntur quoq; stipites, & reliquum iuxta solitum, calida, & sicca natura est in domo *Nat.* Mercurij, illo aquosi arescunt humores, *Virt.* bilis, & pituita; refrigeriū est hydropicis; obstructionem reteggit, ac totam ex hydro-

86 Salium Empyricum.

pe aquam vacuat, decem est acinorum
dosis cum, &c.

De Sale Saxifraga, num. 104.

NEq; huic est vlla accessio necessaria, sed
omnia de more; verumtamen, si non fue-
rit herba noua, in pluuiali bis distillata fiet
lixiuum, calida, & sicca natura est in gradu
Nat. tertio signo Sagittarij domus Iouis, & illi-
Virt. cium vrinae, ac menstruis; concerpit lapi-
dem, & auerruncat arenulas, & hepatis lie-
nisc; succidit obstructionem, decem sunt
acini dosis cum aqua sua, si fieri valet, quia
potior, alias cum, &c.

De Sale Scabiosa, nu. 105.

Planta tota stillanda est, & in reliquo nihil
noui; contemperatè calida natura in signo
Gemini, Mercurij domus, est hic sal stoma-
Nat. cho lectissimus, hepati, pulmone, spleni, ac
Virt. pectoris deliquis cunctis; interiora con-
fundit apostamata, & vulnera leuat, atq; le-
pram, sunt decem acini dosis, & interiusq;
est grande remedium in suis effusus aquis.

De

De Sale Viperina, siue Scorzuuera, num. 106.

Absoluta huius plantæ cum radicibus distillatione, exequitur reliquum iuxta ritum, est enim natura satis contemperata in cū-
Nat. &is gradibus, signo Libræ domus Vene-
Virt. ris, luem deuerrit, aeremq; corruptum atq; scotomiam; pestiferas vehementer depugnat febres, & cor confortat, dosis decem decem est acinorum, & mira in suis efficit aquis.

De Sale Scrophularia, num. 107.

Modo antecedentis, istius est præcerpenda exercitatio; in calido, & frigido contemperata natura dominio Veneris, hepatis tum
Nat. calidas, tumue frigidas subijcit affectio-
Virt. nes, suffocat in corpore vermes, petigines, & frigidos cunctos erodit humores, decē per os sunt acini dosis cum &c. & in suis maceratus aquis, ac strumis admotus eripit illas.

88 Salium Empyricum.

De Sale Sideritis, nu. 108.

Cum radicibus hæc planta distillatur, de cætero, de more; frigida est, & humida natura in dominio Lunæ, irrorat sanguinem, *Nat.* iecur, pulmonem, & splenem; putridam. *Virt.* omnem è vitiosis scatentem humoribus deturbat inflammationem, & cū suis aquis per os, vlcera cuncta sanescunt epatica, decem sunt acini dosis, cum, &c.

De Sale Sarmentorum, nu. 109.

Frugiferæ Sarmenta vitis benè vruntur, & calcinantur, & lixiuium in nubium bis distillata aqua, in cuius quatuor quibusq; libris, vna tantum immergitur cineris in matula magna, mox euaporatur de more, & filtratur ad salem, est cunctis in gradibus cōtemperata natura, & inter sales perfectior, dominio Iouis, ac omnibus corruptis vehemens medicamen humoribus, febricitantibus, dysenterix, sanguinis effusioni, cōtra pestem, & lapidem in renibus, demouet sudorem, & lotium, ac tandem in omnibus resolutiuum, decem est acinorum dosis cum, &c.

De

Istiusmodi sit exuberans cinis, & in reliquo
 ceu de cæteris, calida natura mixta magisque
 sicca in ditione Mercurij, opitulatio est
Nat. podagra, stomacho, tussi, & cunctis mor-
Virt. bis nimio calore correptis cruriumq; ar-
 dori, captos distendit nervos, erysipellis, &
 sacri ignis obliterat inflammationem in
 suis liquatus aquis, dosis per os decem
 sunt acini cū &c. & cum proprijs etiam di-
 stillatis aquis.

De Sale Testiculi canisi, num. 111.

Magnus est huius herbe cum radicibus
 comburendus fasciculus ad cineres, &
 cum celestiali aqua lixiuium ad salem; ca-
 lida, & beca, & humida natura est in domo
Nat. Veneris, vitalem, animalemq; erigit virtu-
Virt. tes; stomachi suppetias inuehit affectibus
 ac oris vlceribus in melissophilli aqua di-
 stillata maceratus; facit sangninem intami-
 natum, & iecoris pulmonisq; promicat ob-
 structionem, decem sunt acini dosis cum,
 &c.

De

90 Salium Empyricum.

De Sale Thitimalli, num. 112.

EXuritur, & hæc plata cum radicibus ad al-
bissimos cineres, & lixiuim in iuuium
aqua distillata pro sale, calida est natura in
Nat. signo Gemini Mercurij domus, corpus
Virt. exonerat, bilem, pituitam, mœstumq; lati-
cem, & cunctos humores ad crura fluen-
tes; est & hydropicis consolatio, & opercu-
latis, decem sunt acini dosis cum, &c.

De Sale Tormentilla, num. 113.

SAtius foret si possent exquiri adistillandum
recentia folia, secus, in pluuiali bis distillata
aqua lixiuim ad salem, frigidâ sentit ma-
*Nat.*gis quàm calidam naturam, sed satis mo-
*Virt.*derato temperamento in signo Virginis
Mercurij domus, vehementer se obycit in-
nalentibus vrinam remorari, pestiferis itē
febris, putrido aeri, ac vlceribus; vomit-
us & menstrua frænât, ac scœtum abortiri
solitis in modico tamen fufus aceto, octo
est acinorum dosis cum, &c. sed esset satis
melior aqua propria.

Dē

H Vius, priorum per omnia sectatur formu-
lam cum aqua propria, & copioso cine-
re, integram distillando plantam, est calida
Nat. & sicca natura in tertio gradu, licet domi-
Virt. nio Veneris, refrigerat hepar, cor illo exul-
tat, sanguinem deluit, suppressas demittit
vrinas, prodigit epilepsiam, hydropem,
mulierum deliquia vteri, tertianas, quar-
tanasq; febres, & menstrua reuocat, est de-
cem acinorum dosis, sed optimus in aqua
propria.

De Sale Valeriana, num. 115.

E T si, toto hæc herba reperitur anno, melior
tamen est mense Maio, quando florescere
inchoat, cuius in omnibus, ceteris est ma-
nipulatio similis, calida in primo, & sicca.
Nat. in secundo gradu, signo Capricorni Satur-
Virt. ni domus, menstrua, lotiumq; promit, de-
cidunt illo laterum dolores, & costæ re-
niumq; pleurides, corruptionem profugit
aeris, & vlcera gubernat in ipsa admotus
aqua, decem per os sunt acini dosis, & me-
lior cum aqua sua.

De

92 Salium Empyricum.

De Sale Verbenæ, num. 116.

Distillantur folia, & stipites cum reliquijs
concremantur de lambicco ad lixiuum,
& salem, calida, & sicca est in signo Libræ
Nat. domus Veneris, corporis cunctis propu-
Virt. gnaculum est interioribus morbis, hepatis
obstructioni, renium, & pulmonis, profu-
sioni fellis, tertianis, quartanisq; febribus,
asthmaticis, & pulmonis vlceribus, lapidē
discindit renium, & lotium exacuit, decem
cum suis aquis est acinorum dosis.

De Sale Veronica, num. 117.

Est de Veronica intelligendum quemad-
modum ee Verbenæ, calida, & sicca in di-
tione Veneris, hic sal in rosaceo refusus
Nat. aceto, pestem refutat, strumas, apostemata,
Virt. crustas, vlcera gallici morbi, & pestiferas
febres; malos è corpore diaforeticè deijcit
humores, atq; arenulas, scotomiæ, & me-
morix auxiliatur; sanguinem generatim li-
mat, & pectus, pulmonis viscositatem, tuf-
sim, & asthmam, ac hepatis lienisq; obstru-
ctionem, dosis cum aqua propria decem
sunt acini.

De

Philippi Finelli. 93

[De Sale Visnaga, nu. 118.]

Folia, & partes exiliores distillantur, & postea trunci, & radices seorsim omiffa, cum fecibus vruntur ad cineres, & reliqua, est *Nat.* moderatè calida natura in signo Scorpionis *Virt.* nis domus Martis, menstrua lotiūq; accit; hydropem accurat, hepatis obstructionē, atq; mariscas in aqua sua perfusus, cuius lecta spongia (qui flos est dentes detergēs) Luna in Scorpione, hora Veneris, & gestata super, pœnitus relaxat, nec finit illas ultra germinare, dosis decem sunt acini cum, &c.

De Sale Violarum, num. 119.

DVm florent stillantur verno tempore, cum planta tota, & radicibus, sed prius bene, terguntur, vt mundi sint cineres ad lixi- *Nat.* uum, & salem, sunt frigida in primo gradu, & humida in secundo signo Cancridomus Lunæ, sanguinis est omnibus obuius ardoribus, febribus ardentibus, angustia pectoris, & arteriarum scabritia; bilem diuidit, & mēstitiam, demit apostemata corporis; ac pituitosos obterit humores; decem est acinorum dosis cum, &c.

&

94 Salium Empyricum.

& in suis etiam aquis distillatis, quia solutes sunt.

De Sale Xiridis, num. 120.

Non modica tandem est huius herbæ ex-
renda portio, ac benè calcinanda ad cine-
res, & in celestialibus distillata aqua lixiuii
Nat. pro sale, calida natura in ditione Martis,
Virt. Spasmi est aufugiū, & frigidis doloribus,
coxendici, vrinæ stillationi, corporis pro-
fluuiō, ac pedum manuumq; doloribus,
splenis duritiem deterit, ac tumores in ace-
to liquatus, & prauorum omnium est pur-
gatio humorum in corpore condensato-
rum, decem sunt acini dosis cum, &c.

Et quoniam vegetabilia supra obseruata, eius-
modi sunt virtutis, & efficacia, vt per se, af-
fectionum plerumq; valeant curare par-
tem, quæ humanis possunt officere corpo-
ribus, superuacaneum duximus cætera
referre, eo magis, quod hominis adaucto
magisterio, ad maiorem queunt deuenire
perfectionem, ea tamèn (qua decet) adie-
cta sedulitate. Et vt, qui sint morbis pro-
portionati liquores, apertius innotescat,
quemadmodum in salis cuiusq; sine nieta-
tum est, hic vt sequitur, ex parte elucida-
bimus.

Iule-

Iulepum, conseruæ, syropi, & infusiones, subsequenti-
bus proportiona-
ta morbis.

Rosa Stomachi sunt proportionatæ debili-
pur- tati, pituitis, stillationibus capitis, animi
pu- egritudine, ad emolliendum, & cerebrum,
ree. & cor, ac viscera cuncta confirmandum.

Bilis extinguunt inflammationem, sitis
Vio- ardorem, ventris durities, pleuritidem,
la. Gumia acrimoniam, & siccitatem, vitia
pulmonis, colicas passiones, atq; coxen-
dicem.

Bora Animi sunt vehicula defectionibus,
gines mœstitiæ, tremoribus, asthmaticis, feбри-
Ros- citantibus, & biliosis.

maris Conferunt cordi, stomacho, cerebro,
eiusq; ventositatibus, flatibus, ac frigidis corporis
flores. deliquijs.

Fu-- Bilem sedant, adustos humores, inter-
mus cutes ægritudines, scabiem, lepram, im-
terre petiginem, ac similes omnes affectiones,
eiusq; mundificant sanguinem, stomachum ro-
flores. borant, & hepatis subueniunt morbis.

Mœ-

96 Salium Empyricum.

cicbo Mæstis est idonea laticibus, biliosis,
rea. sanguinis depurationi, & similibus.

flores Biliosis congrui sunt humoribus, hy-
persi- dropibus, & cunctis obstructionum ge-
ci. neribus.

flores Præ sunt tussi, asthmæ, pectoris an-
byss- gustijs, pituitis, & cunctis pulmonis vi-
pi. tij.

Sal- Cunctis præstant cerebri deliquijs,
nie paralyticis, epilepticis, prægnantium
flores fluxibus, & uteri omnibus humiditati-
 bus.

Eu- Ombus est potens catarrhis, oculo-
phra- rum fluxionibus, & impedimentis visum
gia obstruentibus, crassorum, & frigidorum
 causa humorum.

Mal- Humoribus, inserviunt intra ilia ob-
ue sidentibus, vesicæ affectioni, & intestina
flores linire,

Geni- Sunt optimi strumis, splenis aposte-
ste matibus, coxendici, podagræ doloribus,
flares morbis renium, ad lotium proritan-

Capil- dum, & lapidem in renibus, & vesicæ de-
lorū terendum.

vere- Contraria sunt pleuritidi, pectoris de-
ris fo liquijs, & pulmonis, mæstitiæ, rubæ quæ
lia bili.

uceto Iracundis accurrunt, & adustis, ac om-
sa fol. ni.

Philippi Finelli 97

nibus exustis hepatis molestijs.

Radi- Cerebri subueniunt valetudini, neruo-
es A- rum debilitati, & cunctis humorum pi-
cori. tuitosis vitijs, pectoris vexationibus, he-
patis, & lienis, ac vrinæ incitationi.

Mal- Sunt mirabiles tussi, asthmæ, pectoris
uui- angustia, grauedinibus, pulmonis infir-
scira mitatibus, dysenteria, tremoribus, atq;
dices. coxendicibus.

Ce-- Cor lætificat, est contra aeris putre-
drus. dinem, venena, lepram, vlcera pulmonis,
vrine dillicidijs febres, & obesi illa ma-
crescunt.

betto- Pestiferis est præsto febribus, scoto-
nica. miæ, memoriæ, stomachi viscosi humo-
ribus, & pulmonis, pectori, tussi, & asth-
mæ, ac matricem purat, & arenulas.

Endi Viscosos expurgat humores consulit
uia. febribus, hepatis obstructionibus, & lie-
nis, hypropicis, stomachi ardoribus, cor-
disq; passionibus.

Lupu Sanguinem perlustrant, corpus de-
li. mulcent, hepatis, & lienis prospiciunt ob-
structioni, interioribus corporis vlceri-
bus, longis febribus, & fellis profusioni;
malū ac menstrua lotiumq; accit.

puni- Oris est gratum vlceribus, tussi, asth-
cum mæ, & obstructioni.

dulce

G

He:

98 Salium Empyricum.

Hepatis adiuuat inflammationem, vlt-
morū cera gumia & pectoris angustiam.

Myr- Confractas pectoris iungit venas, san-
tus. guinis distinet eiectionem, vesicæ rodi-
menta delet, dysenteriam, fluxus, & men-
strua, stomachum refocillat, & lotium
excit.

Papa Somnum renocat, corpus illinit, ardē-
uer. tes restringit calores, & febres, sangui-
nisq; nasi profluvium; refrigetat hepar,
gumia inflammationem, & erysipilles.

Ribes Acutas refellit febres, biliosos stoma-
chi fluxus, & corporis; appetitum excitat,
vomitus detinet, calidosq; fluxus, & sto-
machum firmat.

Men Sanguinem sistit, stomachi, & vomitus
tha. nauseam aufert, hepatis, & splenis obstru-
ctionem aperit; citat urinam, & matricem
expiat.

absyn Cordis postremo promicat palpi-
thiū. tiones, vitia hepatis, contagia, splenis du-
ritiem, stomachi obstructionem, ac ve-
narum miseraicarum.

Et quanquam multo plura sint vehicula, qui-
bus nostri sales sumi possunt, tamen ne si-
mus in dicendo graues, nec illa multo vlti-
omissimus, & solum hec pauca, tanquam
vulgaria, ac præ cæteris clariora, inuexi-
mus,

mus, estq; aduertendum, vt supra prænottaui-
 mus, quòd priusq; ad horum salium deueniatur
 vsum, sit patiens benè purgatus, illi potissimum
 solemnes frequenter purgari, excepto tamen,
 quando inopinato aliquis eueniret euentus, vbi non
 esset purgandi locus, vt dicere est, pleuritidem,
 vrinæ impedimentum, cordis palpitacionem,
 vteri dolorem, lapidis cruciatus, & similia.
 Nam hoc imminente, protinus adhibendum
 remedium, omni remota purgatione, haud quia
 bona non esset, sed quia cunctandum non est,
 vbi periculum impendens, & hoc documentum
 sit generale mandatum his, nostris vsuris
 lucubrationibus, præterea commonemus,
 quemadmodum alias significauimus, semper
 esse potiores ipsas salium aquas, quàm
 alios liquores, & speciatim repentibus
 aduentibus; videlicet decem acinos saluie
 salis in sua aqua fusos, distillata per vitrum,
 ac ter, vel quater patienti ablatis, optimū
 esse remedium vrinæ continuo concitan-
 dæ, & hoc ad exemplum transeat cætero-
 rum. Hæc autem sæpius, minus sæpè sumere
 medicamenta, tribus prouenit de causis,
 primo, e secundis causis; secundo à morbo
 vetustate confecto; tertio deniq;

100 Salium Empyricum.

ex ipso medicamine; dicamus apertius, si
cœli, ob, quam cum sublunaribus habent,
correspondentiam, aspectus influunt mar-
tiales, quomodo cum Saturninis agen-
dum, cum non sit inter se connexio? ex
quo Mars calida est, & sicca natura, & Sa-
turnus sicca, & frigida. Secundo si ex diutur-
no tempore inueteratus est morbus, ne-
quit tam citò patiens liberari, sed frequen-
tatione medicaminis, & absq; curæ interpel-
latione, tertio demum, ad languentis nan-
ciscendam sanitatem, est morbi insudan-
dum pernoscere qualitatem, moxq; con-
ueniens ad mouere remadium; secus, mor-
bum pro morbo curādo, non fertur, imò
loco curationis, morbus ingrauescit, & si
prius erat simplex, fit, contrā operando
mixtus, & hoc pacto, quomodo poterit cū
simplice, mixto mederi? ni fortè esset para-
tus lapis philosophalis, qui in se continet
quantum potest exoptari boni, quæ qui-
dem quatuor sunt partes essentielles, cali-
do, & frigido, sicco, & humido occurren-
di, veluti cumulate præsignauimus quodā
in nostro opusculo, chemicum colloquiū
inscripto, & hoc sat quoad carniū sales,
ac vegetabilium, & ad tertium mineralium
præmittemus tractatum, modo sequenti.

De

De Mineralium . Disput.III.

SI, ergo, carnium, & vegetabilium sales,
 (vt in superioribus patet) tantæ conspi-
 ciuntur esse virtutis, nulli dubium quin
 triplicatæ, ac maioris efficientiæ erunt
 mineralium;quemadmodum in istius pro-
 cessu pandetur disputationis, cum eorum
 compositio, & natura sint vaporosæ sub-
 stantiæ, primæ substantiæ præcellentis, ac
 tanquam puriores, perfectioresquæ partes
 homogeneum sentiunt magis quæm ethe-
 rogeneum, & hæc dignoscitur perfectio ex
 mutatione, & denudatione, quas longa, &
 & assidua faciunt concoctione superflui-
 ratum, quam in dies recipiunt à calore
 centrale, nec aliud ei superest quàm por-
 portio substantialis, cuiq; idonea magiste-
 rio, præterea ob ipsam naturam, & conco-
 ctionem, etiam à cælis cælestes adipiscun-
 tur virtutes, & quò magis constipata, ac
 terræ visceribus internata sunt, tantundem
 maioris enadunt perfectionis, vt experien-
 tia probauimus in eliciendis eorum sali-
 bus, de quibus hîc sumus dicturi, hoc sci-
 licet pacto, vt quanto magis perfecta sunt,
 tantoqueq; magis homogeneam retinent

102 Salium Empyricum.

substantiam, & dant formam, & colorum
varietatem ipsis etiam gemmis in copia
tanta, ut iure dici potest, herbas non habe-
ret tantas, nec flores earum. Et hoc nullo
modo potirentur, ni eorum dispositio sub-
stantiarum plusq; perfecta foret, præ, qui-
bus fulgent, lumine, & nitore, præter in-
terclusas cæteras virtutes, sed linquamus
quæso generalitatem, & ad singulare tran-
seamus, quod est quidem eorum de sa-
lium disceptare virtutibus, in quo aliquod
tempus impendimus, & experti quoq; su-
mus; quare libere profitemur, mirabiles in
conualidando humanam naturam, & cor-
roborando effectiones vidisse; immo quis
vnquam crederet ipsa vegetabilia anima-
lia, & mineralia, adiumentum ex ipsis ex-
cipere salibus? & tamen hoc nos experi-
entia docet; nam inspergendo de ipso sale
vegetabilia, tantum recipiunt vegetatiua;
ut fructuum maiorem afferat numerum,
in animalibus calfaciunt naturam, & ge-
minas maximas viuificant virtutes, vita-
lem .s. & animale, quibus viuificatis, cæ-
teræ cunctæ congruentur excitantur; & mi-
neralibus, ob ipsas, quas detinent, substan-
tias minerales, virtutes impertiunt mate-
riæ conuenientes: quapropter oritur po-
stea

Ita transmutatio, quæ impurum depurat
 impurum. En ergo quomodo sales mine-
 raliū cœteros præcellunt, in cunctis agen-
 tes tribus naturis, quod carniū non fa-
 ciunt, nec herbarum. Hi autem sunt, qui
 virtutes communicant, vigorem, & robur,
 pestiferum quemq; morbum depellunt,
 tuentur, & homines diū præseruant inco-
 lumes; ac absoluta res est, ex his omnes il-
 los pendere bonos effectus, quos nunq;
 perfecta potest medicina proferre. Sunt
 enim præseruatiui, roboratiui, consolida-
 tiui, & nutritiui, naturam libenter circum-
 neunt, & non (vt cœteri) excindunt; pec-
 cantes tantum tangunt humores, non per-
 turbant, non debilitant, non remittunt, vi-
 res non imminuunt, nec sensus peruertunt,
 sed adaugent, & comuniunt. Ad summā
 essentia sunt essentiarum, & consequenter
 maxime existimationis, præ, quod dese-
 runt, nutrimento, cū partes magis substā-
 tiales; & plerisq; in locis scriptorū nostro-
 rum, tria monuimus in esse mineralibus,
 spiritum videlicet, animam, & corpus, hoc
 est, hydrargyron, salem, & sulphur, & his
 immorantibus, est quoq; verum, aquam
 adest, oleum, & quin, tam naturam. Nec
 lateat, sales nunquam à mineralibus ex-

104 Salium Empyricum.

trahendos, nisi prius eorum cunctas euer-
tantur vires, atq; calcinentur, & semel facti
sales, nequeunt in corpus amplius remi-
grare, & quos miros ipsi operantur effe-
ctus, est, quia corpora mixta sunt, & in pri-
mam redacta materiam; & quò magis à
perfectis erūt hausti corporibus, eo quoq;
magis eorum erunt perfectæ virtutes; &
hoc totum conspeximus, & aduertimus
quibusdam loco, & tempore, cœlos vide-
licet, veluti superiores partes quandam eis
nedum influxisse reconditam virtutem,
quam nos nescimus, verum etiam nonnul-
las indexisse formas, ac hominum, anima-
lium, & ciuitatum effigies varias. At hæc,
sic à natura obsignata, sunt ex se rarissimæ
virtutis, & quodammodo natura videtur
coacta illis in lapidibus similes imagines
ea forma imprimere, ad significandas crea-
turis quas celi indicat inclinationes, qua-
rè, si verum nobis esset initij apertum tē-
pus, quo illas in ipsis formas natura effin-
xit lapidibus, eorum utiq; sciremus occul-
ta secreta, at vbi non est id nobis permis-
sum, saltim non prohibendum illud multa
nostra experientia, & astronomica conie-
ctura perquisitum, vt est dicere, si aliquis
reperiretur lapis (quemadmodum reperi-
tur in dies) sculptus figura hominis ma-

Philippi Finelli. 105

nu cultrum tenentis, & insidentis Draconi, hunc dicimus potestate potiri malignos eijcere spiritus; si barba longa super aratro, telluris indicaret proficere cultui; si armis in manibus, gestatē promitteret honestari; si floribus itē in manibus, oībus generatim benē faceret acceptū, & clarificatū; si coronatus, cūctis gratū, si verò lapis figura sculptus fuerit ciuitatis, dominium gestanti prædiceret, & animi magnitudinem; si Aquilæ, Venatores defenderet à feris, & si Lupi, doli non præualerent; ac deniq; innumerae sunt quas hi lapides continent virtutes, vbi sic simpliciter natura insculpit, & multū nimirū essēt numeri, si formæ ipsarū imaginū in lapidibus forēt effigæ & natura facit, decens planè est, vt & nos eò cōtendamus arte, & attētionē peruenire, quò natura nequimus, & hoc artificium, quod appellamus empyricum, est hominibus incertum ad tempus, sed vsucaptū, dicitur methodicum secundum philosophos, licet non desint, qui sales denegent mineralium, & sunt quidē exculpabiles; quoniam eorum nosse non plus vltra præterit. Sinamus quæso eos in suæ lethargo dormire inscitæ, & remeamus ad nostra. Plura igitur è mineralibus, & semine-

rali-

106 Salium Empyricum.

ralibus pertrahuntur, aquæ videlicet, olea, quinta essentia, sales, balsami, & arcana; qua in re quo diligentior artifex in operando, eo nobilius artificium, ab impuris pura secernendo, etherogenea de primendo, & homogenea sublimando, sed antequam ad huius deveniamus proprietatē disputationis, non erit infructuosum aliquid super generalitate digerere, ut eo facilius huius deprehendatur onus magisterij

Extrahendorum salium ē mineralibus, & semineralibus,
formula generalis.

Longa interdum, & assidua calcinatione virtute ignis, cum sit per se penetratius, & substantius, sales eliciuntur a metallis; alias verò altero adaucto agente, metallum ad sui calcinationē libenter disponente. Monens tamen, quod quò fixius erit metallum, eo facilius ignitionem assumet, quamquam plus infumetur in calcinando temporis, hac autem benè facta calcinatione, separatio fiet, & a
re-

residentibus fecibus, sal haurietur, & ad id metallo redacto, ne sibi quis arroget, vt crebrius annuimus, illud vt prius in corpus reuerti, hallucinatur, & patet exemplū, ab vno siquidem vegetabili nunquam poterit sal exhauriri, nisi sulphur, illud inesse sustinens, absumatur; & hoc bimodis nempè fit, altero scilicet materiam comburendo, quo cunctas sulphureas contentur partes; altero verò physica distillatione, vnde caliginosus emanat liquor, & à residuis in storta fecibus oritur sal, caput mortuum à philosophis dictus, & hæc perfectior formula est à metallis carpendi salis, qua qui non vtitur, à venis realibusq; recedit principijs, & hoc satis generalitati, vt specialitatem adeamus.

Ex auro Sale excerpenti formula, num. i.

Diuerse scriptitarunt diuersi, & experti sunt, salem ex auro captare arbitantes, sed frustra totum, veluti probarunt euentu, quoniam in tenebris ambulauerint, deflectentes de recta. De ijs namq; plurimos possemus coram nominare suis cum sententijs, & inanibus operationibus, at nè lectores grauemus, ac tanquam superuacaneum, de

108 Salium Empyricum.

de relinquimus, & quæ fit, huius benedi-
& acquirendi salis, seruanda formula rea-
lis, solum expromemus,

Vna siquidem auri sumitur portio, & quatuor
de piron, siue quebrith, & in argilleo vase
rude, stratum fit super stratum, ad quatuor
vel quinque horas comburendum; idue-
sexies, vel septies repetitur, semper de pi-
ron quatuor partes addendo, donec aurum
illud adeo frangibile fiat, vt valeat cõtundĩ
in tenuissimum puluerem; tũ aqua sumi-
tur nubium in vitreo distillata, & in vitreo
vase ponitur, saggiolo nuncupato, cum
pulvere ipso ad horas quatuor digerendũ,
nonnullas infundendo guttulas olei gru-
mæ, vel crepini; cuius interea aliquæ sol-
uentur partes, quæ seorsum in vitreo lo-
cabuntur vase, & quæ in saggiolo reman-
sit, residentiæ aliæ rursus quatuor superad-
duntur, vt prius partes de piron, hocuẽ tã-
diũ reuocatur, donec totius corporis fue-
rit facta solutio, quæ quidẽ attramentata
eueniet. Tota hæc recepta solutio, in vi-
treo vase patente locatur euaporanda, &
quædam interim in sublime construetur
pellicula, quæ cum sedulitate in alio vitro
& frigido loco reponitur condensanda ad
lapillum, mox aqua illa iterum euapora-
bi-

bitur, vt iterum pellicula struatur, iterūq;
in frigido loco ad lapillum sistatur, ac tã-
diū hoc repetitur, donec aqua tota lapide-
scat, & hi omnes lapilli phlegmatæ libera-
ti in retorta deponentur, & fiet, ac si oleū
foret atramentarij futuri faciendum, siue
vitrioli, & sic phlegmatica pars conspicie-
tur egredi, qua seorsim posita, vehemens
reliquo admonetur ignis, à quo totum, ad
instar potabilis liquoris, cum suo naturali
colore, corpus emanabit. Hic autē li-
quor asseruatur, & suis loco, & tempore,
de ipsa agemus compositione. Corpore
itaq; (vt dictum est) egresso in perfectissi-
mo colore, reperientur in fundo retortæ
fæces eius, caput mortuum iam dictæ, quæ
in luteo vase rude aperto declinantur, ac
per decem, vel duodecim horas admove-
tur ignis, spatula tamē argentea semper
mouendo, donec probe fuerint calcinata,
& ita facile haurietur sal, factio prius cum
celestiali aqua distillata lixiuio, & hic erit
sal auti verus, quo in proximis vtetur in-

Nat. firmitatibus, est calida, & humida natura
in gradu tertio flauus in primo, fixus in
tertio, ac ponderosus in quarto, quem so-

Virt. lem vocant philosophi, cum in dominio
sit Solis, innumera planæ sunt eius virtu-
tes

110 Salium Empyricum.

tes, & inter ceteras, morbum effugat galli-
cum, hydropem, arquatos, hepatis obstru-
ctionem, splenis, & pulmonis, superfluos
quoq; pestiferosq; latices, atq; febres, &
eorum pleramq; partem per sudorem, ac
alias innumerosas, quas breuitate dimicti-
mus; sex est acinorum dosis, eum propor-
tionatis liquoribus, vinum tamèn potius
est.

De Sale Argenti, num. 2.

Huius mineralis confectio salis, similis est
auro, hoc est, pars vna argenti, & quatuor
de piron, reliquum vt supra, frigidum est
Nat. tertio humidum in primo, porosum in
tertio, album in quarto, & commune pon-
Virt. dere in primo gradu in dominio Lunæ; lu-
naticorum dementiam dispungit, atq; stu-
porem, ac maniam patientium, item de-
liquia cerebri, cuncta hepatis obstru-
ctionum vitia, lienis, & pulmonis, ac omnes
corporis per sudorem prauas qualitates,
absquè virium debilitatione vitalium, nec
aliquo compositi detrimento, quinentiam
cunctas eius offulcit virtutes, vitalem po-
tissimum, & animale, atq; membra;
neruorum dispellit spasmum, & illos ma-
gis

Philippi Finelli. 2. III

gis magisq; edurat, dosis quinque vsquē
sex sunt acini cum, &c. vel generosis vi-
nis.

De Sale Cupri, num. 3.

HActantummodò, hic sal à superis, discre-
tione conditur, vna videlicet parte Cu-
pri, duabusq; de piron, olei crepini opifi-
cio, ac sui liquoris extractione, cæterum
Nat. de more, calidum est in tertio, siccum in
Virt. prima, porosum in tertio, mixti coloris,
communisq; ponderis, dominio Veneris
admirabilia quidē efficit cunctis diffi-
cilibus restituendis morbis, cancris, fistulis,
vulceribus, formicis, improbis plagis, præ-
seruandis carnibus, superfluis sine dolore
rescindendis, poliphili deviando morbo, &
vulceribus in collo vesicæ malgama factus,
ac insanabilibus cæteris ægritudinibus, sex
sunt acini dosis cum, &c.

De Sale Ferri, num. 4.

EXamussim de ferro fit, vt de cupro, ac tan-
diū repetitur, donec valdè bene calcine-
Nat. tur est frigidum in primo gradu, siccum in
Virt. tertio, & in secundo porosum, dominio
Mar-

112 Salium Empyricum.

Martis, satis est hic sal astrictiue virtutis ;
& ideo mirabilis generatim morbis disso-
lutivis, cunctis hepatis, & corporis fluxi-
bus, arctando, & emuniendo, hydropicis,
pituosis humoribus, asthma pulmonis,
dysenteria, mulierum profluvijs, mariscis
intra, & extra, canceris, hepaticis morbis, fi-
stulis, serpiginebus, ac illis omnibus eius-
dem nature morbis; & nasi, vulnerumque
sanguinem sistit, medendo, & annectendo,
sex est acinorum dosis cum, &c.

De Sale Stanni, num. 5.

Istius vna supputatur portio, & vna de piron,
reliquum de ritu, frigidum, & siccum est in
primo gradu, porosum in tertio, mixti co-
Nat. loris, & nihil fixum, in ditione Iouis, *vlce-*
Virt. rum quibusque putridorum, vulnerumque
generibus medicinam exhibet, canceris, &
poliphilis, cum aquis, vel oleis morbis ap-
positis, dosis sex acini sunt.

De Sale Plumbi, num. 6.

Idipsum cum ferme sentiant plumbum, & sta-
num, idipsum quoque eorum erit magisterium,
frigidum est in tertio, humidum in quar-
to,

tò, fixum in secundo grado, quadam cum mollitie, & ponderositate, sub albi coloris, sed non porosum, dominio Saturni. Cuncta vniuersè reualefcunt illo genera vulnorum, cancrum, polhilum, nolimet tangere, lentigines, ac morbi similes omnes, & repudiatę plage, sex sunt acini dosis cum, & c.

De Sale hydrargyronis, nu. 7.

EA quæ velit, portio sumitur huius mineralis, & in retorta reconditur proceri colli, culcita dicta, vulgò matarazzo, sex palmarum longitudinis, operculum imponendo cum recipiēte, post hac vehemens adhibetur ignis, nequeat hydrargyron capitium concendere viuum; hic autem ignis perdaret, quoad clara effluat aqua, & in fundo vasis ipsius residet argenti viui terra, cuius si viuis aliquis acinus in ipso fundo fuerit, secernatur, & fęces illę in rustico vase ad 16, vel 20. dies calcinandę deliquentur, semper spatula miscendo ad salem, est

Nat. enim frigidum in quarto, humidum in tertio, in primo album, porosum in quarto

Virt. ac magnę ponderositatis in ditione Mercurij, siquidem hispanicum, gallicumquę emolitur morbum, hydropem, vlcera ves-

H

sicę,

114 Salium Empyricum.

ficæ, deliquia gumia, renium lapidem, & affectiones eiusmodi, ac per urinam, & sudorem cunctos vitiosos, atq; prauos humores, octo vel decem sunt acini dosis cū, &c.

De semineralibus. Disput. IV.

Nunc ad semineralia transeamus. Sunt etenim rarissimæ virtutis, quibus commodius acquirendis, ipsorum vnumquodque particulatim enodabimus magisterium.

De Sale Alkali, num. I.

Compingitur hic sal de vitrariæ scoria, tenuitèr contundendo, & ex tartari cineribus, & communiaqua lixiuium; qui quippe valdè eueniet fusibilis, & ab cuiusq; metalli fusionem idoneus calidus, & siccus. *Nat.* talli fusionem idoneus calidus, & siccus. *Virt.* est, obscurus in primo, & ponderosus in quarto gradu huius aquæ gutta tantum, stomachi edulcat ardorem, splenis obstructionem, hepatis, & pulmonis, ac sitim ardentem, & congruis cum liquoribus eualescunt hydropici. Et hic ipse sal stillatur per retortam, duabus admixtis partibus sicci, & benè calcinati lateris, trium est ad sum-

Philippi Finelli. 2 115

summum guttarum dosis, sed ex consue-
tudinē duarum, & nonnullis immixtis
aqua plantaginis, vulnerum effricat ver-
mes, ac mirè edolat.

De Sale Antimonij, num. 2.

Flores antimonij ex regulo, vt fieri solet, in
rustica olla, ad reuerberationis ignem per
30. vel 40. dies rubificandi ponuntur,
& postea extrahendæ tincturæ, spi-
ritus infunditur aquæ vitæ; & hic spiritus
toties refunditur, donec funditus sit hau-
sta tinctura, quæ seligetur; & ad cauendum
an tota sit abrafa, plus inspergetur aquæ
vitæ, quòd si non tingetur, erit inditium
non plus inesse tincturæ. Hæc autem aqua
tincta evaporabitur, & quod in fundo resi-
debit matulæ, tinctura erit, quod uè liberū
ab ea, caput mortuum, iterum calcinandū
igne reuerberationis in ocluso vase, quo
expleto, lixiuium ex aqua fit nubium di-
stillata, & sic sal veniet perfectissimus, est

Nat. frigida natura in gradu tertio, in secundo
sicca dominio Saturni; & ideò illum philo-

Virt. sophi magnetem vocant saturninum, &
magnæ quidem est virtutis quibusq; cu-
randis morbis, corpus nempe omni exe-

116 Salium Empyricum.

rearat aduersa valetudine, sanitatem viuificat, ac præcipuas virtutes; repubescere facit; radices diuellit, quæ causa sunt humana vlcerandi corpora, & omne impurum, insanabiles quoq; morbos omnes, contra-ctiones, morbillos, paralyfion, apoplefiam, pestiferas cunctas egritudines, pultulas, lepram, & quodq; ipsius naturæ malum, itē hydropem oculorum defectiones, hepatis obstructionem, pulmonis, & splenis febres ac omne contagiosum, atquē colicam in aqua mellissophili fusus, decem sunt acini dosis cum, &c.

*De Sale Arsenici, risagalla, & orpimenti,
num. 3.*

HÆc tria vnum sunt, idipsum proindè de omnibus est coniunctim perhibendum, ex his namq; exeritur metallina, cuius vna pars, & quatuor de sublimato, in vitrea lutata retorta ponuntur, quæ duo dabunt olea, album scilicet, & rubeum, album siquidē eminebit, subibit verò rubeum; aduertatur tamē, eminens non esse materiam orpimenti, sed sublimati; quod ita fit, probetur, nam si vas linquetur apertū, materia illa orpimenti, volatilis cum sit, eua-

nescet, & ad hoc nè sit volatilis, curetur, & fixetur tali pacto, condantur hæc duo corpora simul in retorta, & superspergatur de spiritu nitri, & quater, vel quinque trayciantur, de ipso semper spiritu refundendo, & conspiciabitur eorum alterum residere, nolens distillare: amoveatur tunc ignis, & sic in lapidem gelaſcet albi coloris; ad hoc autem ventum cum fuerit, retorta frangatur, exâcletur lapis, & in vitrea trulla reponatur, quia aerem sentiendo, magna ex parte continuo soluetur, mox distillata superfundatur aqua communis, & ferueat ad euaporandum, iduè toties repetatur, quoad in ipsa aqua falsedinem omnino relinquat, & sic in fundo vasis confectum manebit opus, quare, an sit perfectum cognoscatur, pusillum de ipso super igniti laminam ferri effundatur, quod si fixum fuerit, non fumigabit, & si adhuc fumum emittet, reiteretur cum ipso virginis spiritu nitri, & sic fixus quidam confidebit pulvis coloris siluestri papaueris, cui, in benè lutato rustico vase, datur ignis reuerberationis probe calcinando, hoc autem peracto, fiet ceu de regulo, tincturam videlicet, seorsim segregando ad vsus, (si capis, me capis) qua tota hausta, desumi-

118 Salium Empyricum.

tur reliquum de retorta, vulgò dictum caput mortuum, ac tenuitèr contusum, locatur in olla denuò calcinandum vt supra, ex quo certus, & realis, factò cum celestiali aqua distillata lixiuio, sal exhauritur, *Nat.* sunt enim hæc tria calida, & sicca natura in dominio solis, quorum sal pestem elidit *Virt.* stulas, canculos, scirra, fungos, spongas, ac morbos omnes insanabiles, radicitus euallando; vlcera luit, immundam carnem, atq; cancrenas, & optimum est febricitantibus, hydropicisq; remedium, sex est per os acinorum dosis cum, &c. extra verò cum aquis morbis conformibus.

De Sale Magnetis, num. 4.

Sufficiens huiuscæ est s. piùs accendenda portio, & in acerrimo, singulis vicibus, aceto restinguenda, rùm subtiliter tundenda, & in rustica imponenda olla, per diu reuerberatorio calcinanda igne, qua facta calcinatione, absimitur tinctura spiritus vini, quòd si primo non exertatur rursus calcinabitur, & vini spiritus infunditur, ac demum prorsus abstracta, calcinatio ipso reperitur reuerberatorio igne, & sic erit funditus absoluta calcinatio, & aqua nubium
exa-

exacto lixiuio, sal totius emerget perfe-
ctionis, est quidem frigida natura in pri-
mo gradu, sicca in tertio dominio Martis
ad instar ferri. Membrorum fulcrum est le-
sionibus, nec vnquam finit ea putrescere;
salutem vehementer propugnat; corporis
generatim cuncta membra ambit, ac ter
in quaq; haustus hebdomada cum syro-
pis proportionatis hominem fermè facit
incorruptibilem, dosis est quatuor, vel
quinque acinorum.

De Sale Smirilli, nu. 5.

IN totum cum superiori concordat hoc opi-
ficium, est frigida natura in primo gradu, &
arida in tertio Marte domino, vnicus re-
Nat peritur attractiue virtuti, & cunctis affe-
Virt. ctionibus ex hepate prodeuntibus, epati-
cis fluxibus, dysenteriae, venis interitis
erumpentibus, internis vlceribus, hepatis
obstructioni, pulmonis, atq; lienis, paraly-
ticisq; membrisq; laxis, sunt quatuor, vel
quinque acini dosis cum, &c.

120 Salum Empyricum.

De Sale Nitri, num. 6.

SIt nitrum ex purioribus, & perfectioribus, ac probe exarenatum, & salis omnimodis expers, fiat de ipso simplex aqua fortis, & per retortam, siue leutum totus effluat spiritus, & ad intelligendum an sit verè perfectum, pusillum erit in aqua forti soluendū argenti, ac postmodum illius paululum infundendum nitri à quo spiritus est exalandus, si Luna non se merget in fundum vasis, perfectum erit nitrum, secus si immerget eius autem cognita perfectione, distillabitur, extat dictum; monens, quòd spiritus, & nitri pars, sublimabunt; sumitur tunc ipse spiritus, & pars illa sublimata, & seorsum deponitur ad vsum artis necessarium; & quæ in retorta fæces manserunt tenuitèr comminuuntur, & in olla calcinandè clauduntur; quibus calcinatis in distillata nubium fit aqua lixiuium ad sallem, calidum est in primo gradu, similiter *Nat.* album in primo, porosum in quarto, non fixum, sed grauis ponderis, metalla commouens, & carentibus pondus impertiens, *Virt.* in Solis dominio, est verè ventriculo sustentaculum, vehiculum digestionì, conualidatio stomachi, & à putrefactione defen-

Philippi Finelli. 2 121

sensor, ac illo breui tepescunt vomitus;
trium est acinorum dosis cum, &c.

De Sale Gemma, num. 7.

Constat in terra, & altissimi reperiuntur
de ipso montes, cuius, quę placuerit portio
in rustico vase reponitur, fabriferrarij fun-
denda follibus, & facta fusione prima, ite-
ratur per tertium in fistulam proijcitur, &
sic diaphna, ac perlucida cristallo similis
eueniet, mox subtiliter contunditur, & in
bene lutato leuto siue retorta, reuerbera-
torio distillanda admouetur, de qua exa-
labit spiritus, & caput mortuum erit in
fundo vasis, quod ad calcinandum tundi-
tur pro lixiuio cum celesti aqua distillata.

Nat. ad salem, est calidum in primo gradu, hu-
midum in tertio, album in quarto, fixum
in tertio, non est porosum, sed volatile, &
metallis pondus tribuit, est aurium cura-

Virt. tio vlcera putulentorum, & erniarum,
hydropis, obstructionis hepatis, pulmonis
& splenis, oculorum emendator nubecu-
larum, & natarum, ac vlcera totius putre-
dinis sine dolore rosor; podagrę dolores
de foris alliniendo, vehementer diuertit,
& crebro usu totam intercutem euergit
aquam

122 Salium Empyricum

aquam sunt quatuor guttæ dosis cum, &c.
in ditione Mercurij.

De Sale Communi, nu. 8.

ELiquato per ter, veluti de superiori effatum
est, ac toto hausto spiritu, caput mortuum
erit in fundo vasis, ex quo sal adueniet,
preuio lixiuio in aqua nubium distillata,
Nat. calida natura est in gradu tertio Solis im-
Virt. perio. Oblatus egrotis cum aquis, vel alijs
congruis liquoribus, sitim eiecat; incolumitas est hydropicis, operculatis, febricitantibus, ardori superuacuo stomachi, fellic effusioni, internis vlceribus, atq; paralyticis; comparatis deforis vngento liquoribus, podagræ defistunt dolores; ac hominem incorruptibilitate penè ambit, quatuor, vel quinque sunt acini dosis cum, &c.

De Sale Vitrioli Romani, num. 9.

EA, quæ huius portio velit, in testuatio cōstituitur ad tempus, vt satis rubescat, & cōsummaris flegmatibus, subtilitèr contunditur, ac in bene lurato leuto mandatur paucis lignis reuerberatorij furniculo; totoq; exalato spiritu, excipitur caput mortuum

Philippi Finelli. 123

tuum reuerberationis igne calcinandum,
& cœlesti aqua distillata lixiuium adipi.

Nat. scendi salis est in secundo gradu calida na-

Virt. tura, & sicca in primo dominio Veneris, il-

lo cuncta ferme virescunt membra corpo-
ris; gumia columellas quamuis gallico af-
fecta morbo, euolescit, dentium dolores,
extenuata gengina, tonsilla, & omnes è
capite, tum frigida, tum è calida manan-
tes affectiones, cordis patientes palpitus,
sincopa, pleuritis, verbumq; amittentes;
effluit bilis affluentia, ciborum nausea, sto-
machi rubor, putridus sanguinis, & cuncte
capitis generatim defectiones, min rania
scilicet, dolores, lethargus, phrænesis, mæ-
ror, memoriæ deliquia, grauedines, verti-
gines, & similia. præterea apoplefia, paraly-
sis, polphilus, epilentia, corporis expletio,
tremor capitis, oris putrida plaga, putor,
atq; amaritudo, omnes inflammationes,
canina famis, stomachi durities, & passio-
nes, bilis, sanguinis vomitus, biliosi fluxus,
ac stomacales, colici dolores, & cetera eius-
modi, sanguinis effusio, & vomitus conti-
cescunt; congruit stomacho, & vitali virtu-
ti digerit, nec cibum corrumpi, sed magis
appetere finit, est quinque, vel sex acinorū
dosis cum, &c.

De

124 Salium Empyricum.

De Sale Sulphuris, nu. 10.

EST in bene lutato vase distillandum, sed prius necessario corrumpendum menstruo suo, alioquin non distillaretur, & hoc menstrum, spiritum bouis vocant philosophi, & sulphuris totam facit stillare obetatem ad instar olei rubicundi, sed non accendibilis; & caput illud mortuum in vase relinquitur vehementer extolletur, & faciet omnino, uti gumma faciunt, manens velut spongia, siue spuma mellis quando distillatur, ac adeo est illi cōsimilis, ut quis quis ille sit philosophus, & distillandi sulphuris usum non habuerit, eamdem estimabit, & hoc accidit, ex quo odore careat, & sapore, sed tanquam carbo est leuissimus, foraminibus circumseptus, anguste igitur hoc teritur caput mortuum, & in olla ad vigesima dies calcinandum imponitur reuerberatoria fornace, & exinde solitum exequitur in nubium aqua distillata lixiuum.

Nat. pro sale, est in tertio gradu calida natura.

Virt. & in secundo humida, dominio Martis.

Præseruatiuum sanè est, nam illo humanorum deficit corruptio corporum, & incorruptibilitate donantur, generi cuique curationem adhibet infirmitatum, tussi si-

qui-

quidem, pulmonis vlceribus, mariscis, febribus omnibus, acutis morbis, caninæ fami, gallico morbo, hydropi, hepatis affectioni, torminis, splenis deliquijs, tabidis, asthmaticis, gumæ defectioni, matriculibus doloribus, colicæ passioni, calidis, frigidisq; morbis flatibus, & epilepsia; confugium est respirationi, atq; stranguriæ; stomachi; ac præcipuorum confirmatio membrorum, mœstas emungit partes in corde confidentes; ac demùm proportionatus contra pestem, aeremq; putridum, quinq; vel sex sunt acini dosis cum, &c. & in externis cunctis vlceribus optima medicina.

De Sale Prunelli, num. 11.

Nitri perfecti portio vna, sulphuris altera, simul tunduntur, & in olla patulo ore ponuntur, ac donec benè concrementur paulatim cibantur, & sic in fundo ollæ quædam subsistet materia nigra, quæ communi soluitur aqua, & filtratur, iduè repetitur per ter, & sal satis deueniet albus, qui sal prunellus promiscuè dicitur, cùm gumæ prunellas detergeat, at si vt cristallum fieri vellet pellucidum, fortibus est fundendus

126 Salium Empyricum.

duſ ſollibus, & in quodq; poſtea proijciē-
duſ cauum, ad quam velit formam indu-
cendam, & maximæ eſt nempe æſtimatione
Nat. niſ, calida natura in primo gradu, & pon-
Virt. derofa in quarto eualeſcunt illo, (vt in-
quimus) prune læ gumia, ardentes febres
omnes, linguæ, dentiumq; rubores, diſtil-
lationes capite ſcatentes, epileptici, cun-
ctæ gumia inflammationes, hepatis ægri-
monia, pulmenis, & ſplenis, aſperarum
impedimenta arteriarum, omne vitium à
pulmone proueniens, & præcipuè aduer-
ſæ cunctæ valetudines è diſtillatione na-
ſcentes; præterea interni inſtaurator calo-
ris; vitalium recreator ſpirituum, vocis cla-
rifier, & reſpirationi cōſonus, doſis de-
cem eſt uſq; quindecim acinorum cum,
&c. ſitis extunctor.

De Sale Aceti, num. 12.

SIt acetum de vino, & vt phlegmata egre-
diantur, ſedulò diſtilletur, quibus cogno-
ſcendis lingua probentur, quæ mordere
cū ceperint, celeritèr permutatur reci-
piens, & egreſſa aſſeruentur phlegmata, de
quibus ſuo loco dicetur, tū ſequendo
diſtillationem, ſpiritus excipietur, & denſa
quæ-

quædam erit materia in fundo stortæ in-
star mellis, his ita dispositis, ille tantum-
modò exceptus, sumatur spiritus, & super
iplas refundatur fœces, sic tẽr, vel quater
faciendo, (quod à philosophis communi-
ter alcalizatum dicitur) posthac ipsæ su-
muntur fœces in storta relictæ reuerbera-
torio calcinandæ, mox facta calcinatione,
solitum fit lixiuum proprijs phlegmati-
bus supra asseruatis, bis vel tẽr filtrâdo, vt

Nat. sal eueniat albus purus, ac bene appara-
Virtus, est natura frigida in primo, & sicca in
secundo gradu Saturni dominio. Vna salis
huius portione, & decem sui spiritus, idest
aceti, tot vicibus supra fœces diffusi, soluũ-
tur vniones, coralia, & ea cuncta, quæ eius-
modi sunt naturæ ad sua redigenda prima
principia, atq; liquores; astringens quoq;
est, & stomachi cunctos abrodit ardores,
ac eiusdem, & ventriculi phlegmata, atquẽ
sitim, quinq; sunt acini dosis cum, &c.

De Sale Tartari, num. 13.

COnueniens huiusce portio in testuatio igni
reuerberationis ad horas 48. benẽ calci-
nanda, & instar albescenda salis declina-
tur, tũ in coculione humido loco ad spa-
tium

128 Salium Empyricum.

tium temporis dissoluenda in oleum, & hoc est oleum tartari vulgare, quod utiq; summa cura filtratur, & in vitreo scaphio calidis cineribus congelandum ponitur, ac iterum postea ad humidum, vt supra, solvendum, & id per ter, & sic sal peralbidus adueniet atq; perfectus, qui ne aquescat arido locatur in loco, & calida, humida uè **Nat.** natura est in gradu secundo domo Veneris, crassos cunctos, tartareosq; adaret latices interne radicos, & præcipè in acerbulis, consanescunt illo serpigio, venerea vlcera, & capite manantia, scabies quoque atq; verrucæ faciei, quinq; sunt per os acini dosis cum, &c.

De Philosophorum primo sale, nu. 14.

EST hic sal plurium salium congeries, philosophorum opificio congestus, de quo, cum, suis in locis horum laborum, plenè disseruimus, haud in hoc est opus alia commemoratione; & solum inquirimus, vnam camentri esse capiendam vnciam salis, aliā cicorij, aliam uè phutis, absynthij salis drachmas duas, vitrioli vnam, & salis communis libram vnam, omnia simul molenda, & in tenuissimum puluerem redigenda;

da, de quo trigesimam vnciæ partem singulis vicibus, singulis diebus si fieri potest, sumitur in crustula panis subtiliter contusa, de mane, quia vtilissima corpori præstat beneficia; cunctas, quæ humanis possunt accidere corporibus sternit inualetudines; omnes extrahit morbos, & causam eorum, vlcera percurat, fistulas, cancos, scirrhus, ac mala omnia curatu difficilia, solidescent illo vulnera, & eualeat, quisquis autem incolumem exoptat se per diu seruare, hoc inchoet uti prætioso antidoto, in puncto, quo sol intrat signum Arietis, nam eo die ver inchoat, & annum integrum, prosequendo, mirabiles peruidebit effectus, ac multò maiora, toto tempore perseuerando, experietur, dosis est, ut superius latum est.

De eorundem Sale secundo, num. 15.

Etiam hic pluribus est salibus alteratus, sesuncia videlicet auri salis ad nostram regulam exacti, sesuncia salis antimonij, vna salis mellissophili, & decem salis communis insimul permolitis, & in vitris obseruantur ad vsus.

Nat. De horum natura salium, non fecimus hic

I

ver-

130 Salium Empyricum.

verbum, etenim aliàs topicè pertractauimus, tanquam de rebus simplicissimis, & nunc ceù de mixtis, nequè natura est assignanda, neq; dominium.

Virt. Singularis siquidem est ad omnes affectiones, humana corpora infligentes; & si cum primo condepfitur, valdè maioris erit virtutis, & continuo vsu singulis diebus de mane ad pondus quinq; acinorum, omnes confilescunt egrimonix corruptionem. causantes, pestilentia, pestiferi morbi, corruptus aer, pustulæ, morbilli, scabies, lepra, & aduersæ cunctæ valetudines, frigide, calide, humidæ, & siccæ, ad summam est lapis mineralis præseruatiuus incolumitatis, quaq; semota adiectione alterius medicaminis, & incorruptibile ferè statuit corpus humanum.

FINIS.

TA-

ELENCHVS.

De animalium salibus in genere, disput. 1. pag. 8	De sale Vnionum. 22
De sale viperarum. 10	De Sale matrum vnio- num. 23
De sale scorpionis. 11	De Sale Coraliorum. pag. 23
De Sale Arietis. 12	De sale Spondylorum. pag. 24
De sale Tauri. 13	De vegetabilibus, dis- put. 2. 26
De sale Canis. 13	De modo extrahendi sales è cunctis vege- tabilibus. 29
De sale Leonis. 13	De sale Anisorum. 30
De sale Vrsi. 14	De sale Oxalis. 31
De sale Lupi. 14	De sale Acetis. 31
De sale Cerui. 15	De sale Appij. 32
De sale Leporis. 15	De sale Epatoris. 32
De sale Cygni. 16	De sale Anonidis. 33
De sale Aquilæ. 16	De sale Artemisie. 33
De sale Corui. 17	De sale Aristologhiæ longæ. 34
De sale Turturis. 17	De sale Absynthij. 34
De sale Caponis. 18	De sale Buglossi. 35
De sale Perdici. 18	De sale Balsaminorū. pag. 36
De sale Pipionis. 19	
De sale Coeti. 19	
De Delphini. 20	
De sale Polypi. 21	
De sale Spongiarum maris. 21	

ELENCHVS:

<i>De sale Bursæ pastoris.</i>		<i>De sale Intybi, siue en-</i>	
pag.	36	<i>diuia.</i>	47
<i>De Sale Buxi.</i>	37	<i>De sale Ebuli.</i>	47
<i>De sale Bistortæ.</i>	37	<i>De sale Equiseti, siue</i>	
<i>De sale Boraginis.</i>	38	<i>Hippuris.</i>	48
<i>De sale Bottonicæ.</i>	38	<i>De sale Eringi.</i>	48
<i>De sale Cumini.</i>	39	<i>De sale Ellebori.</i>	49
<i>De sale Cichoreæ.</i>	39	<i>De sale pitiusæ, seu E-</i>	
<i>De sale Cyperi, siue</i>		<i>fulæ.</i>	49
<i>quinquefoliorum</i>		<i>De sale Euphasiæ.</i>	50
pag.	40	<i>De sale Fragariæ.</i>	50
<i>De sale consolidæ.</i>	40	<i>De sale Fœnigraci.</i>	51
<i>De sale Anthemidij.</i>		<i>De sale Fabarum.</i>	51
pag.	41	<i>De Sale Filipendulæ.</i>	
<i>De Sale Chelidoniæ.</i>		pag.	52
pag.	41	<i>De sale Fœniculorum.</i>	
<i>De Sale Centauræ.</i>		pag.	52
pag.	42	<i>De sale Fraxini.</i>	53
<i>De sale Cerefoliorum.</i>		<i>De sale Fumariæ.</i>	54
pag.	43	<i>De sale Garyophyllatæ.</i>	
<i>De sale Cardui bene-</i>		pag.	54
<i>dicti.</i>	43	<i>De sale Gentianæ.</i>	55
<i>De sale Diapensia.</i>	44	<i>De sale Iuniperi.</i>	55
<i>De sale Dentariæ.</i>	44	<i>De sale Gramineæ.</i>	56
<i>De sale Dictami.</i>	45	<i>De sale Genistæ.</i>	56
<i>De sale Dauci.</i>	45	<i>De Sale Gratiolæ.</i>	57
<i>De sale Dipsaci.</i>	46	<i>De sale Helyotropij.</i>	
<i>De sale Echij.</i>	46	pag.	58
		De	

ELENCHVS:

De sale Hiusciamini gri. 58	De sale Naluæ. 68
De sale Hippoglossi pag. 59	De sale Marrubij. 68
De sale Hyssopi. 59	De sale Nasturtij. 69
De sale Hiperici. 60	De sale Melissophilli pag. 69
De sale Imperatorie pag. 60	De sale Melissopilli siluestris. 70
De sale Iberidis. 61	De sale Amaraci. 70
De sale Iauæ. 62	De sale Mentæ. 71
De sale Iridis. 62	De sale Mercurialis pag. 71
De sale Lepathi, siue Lapatij. 63	De sale Myrti. 72
De sale Latheris, siue cataputia. 63	De sale Musci terrestris. 72
De sale Laudani. 64	De sale Ninpheæ. 73
De sale Ligustici 64	De sale Vmbelici Veneris. 73
De sale Laphneidis, siue laureola maioris pag. 65	De sale Origani. 74
De sale Lauri. 65	De Vrticæ. 74
De sale Lentisci. 66	De sale Papaueris. 75
De sale Linariæ ceruleæ. 66	De sale Parietariæ. 75
De Sale Lupulorum pag. 67	De sale Pilosellæ. 76
De sale Ligni sancti pag. 67	De Sale Quinquefolij, siue Pantaphilonis. pag. 76
	De sale Peoniæ. 77
	De sale Persicariæ. 78
	De sale Hipposelimi, siue

ELENCHVS.

uè atrioleris.	79	De sale Tormētilla.	90
De Sale Plantaginis .		De sale Trifolij.	91
pag.	79	De sale Valeriana.	91
De sale Pinpinellæ.	80	De Sale Verbenæ.	92
De sale Poligoni.	80	De Sale Veronica.	92
De Sale Polipodij.	81	De Sale Visnagæ.	93
De Sale Quercus.	81	De Sale Violarum.	93
De sale Rhepontici.	82	De sale Xiridis.	94
De sale Ricini.	83	Iulepum, conserua, sy-	
De sale Rosmarini.	83	ropi, & infusiones,	
De Sale Ruta.	84	subsequentibus pro-	
De Sale Sabina.	84	portionata morbis .	
De Sale Saluie.	85	pag.	95
De Sale Sambuci.	85	De Mineralium. Dis-	
De sale Saxifraga.	86	put. 3.	101
De sale Scabiosæ.	86	Extrahendorum saliti	
De sale Viperinæ, suæ		è mineralibus, & se-	
Scorzuneræ.	87	mineralibus, formu-	
De Sale Scrophulariæ.		la generalis.	106
pag.	87	Ex auro Sale excerpẽ-	
De Sale Sideritis.	88	di formula.	107
De sale Sarmentorum.		De Sale Argenti.	110
pag.	88	De Sale Cupri.	111
De Sale Tassi barbassi.		De Sale Ferri.	111
pag.	89	De Sale Stanni.	112
De Sale Testiculi ca-		De Sale Plumbi.	112
nis.	89	De Sale Hydrargyro-	
De sale Thitimalli.	90	nis.	113
		De	

ELENCHVS.

<i>De semineralibus, disput. 4.</i>	114	<i>De Sale Communi.</i>	pag. 122
<i>De Sale Alkali.</i>	114	<i>De Sale Vitrioli Roman.</i>	122
<i>De Sale Antimonij.</i>	pag. 115	<i>De Sale Sulphuris.</i>	pag. 124
<i>De Sale Arsenici, risa-</i>		<i>De Sale Prunelli.</i>	125
<i>galla, & orpimenti.</i>	pag. 116	<i>De Sale Aceti.</i>	126
<i>De Sale Magnetis.</i>	pag. 118	<i>De Sale Tartari.</i>	127
<i>De Sale Smirilli.</i>	119	<i>De Philosophorum</i>	
<i>De Sale Nitri.</i>	120	<i>primo sale.</i>	128
<i>De Sale Gemma.</i>	121	<i>De eorundem sale se-</i>	
		<i>cundo.</i>	129

Finis Elenchus.

Potest imprimi.

Hoc per lecto Opere; nil contra
fidem , nequè bonos mores
Reperij. 10. Octobris 1644.
Donatus Anton. Stella.

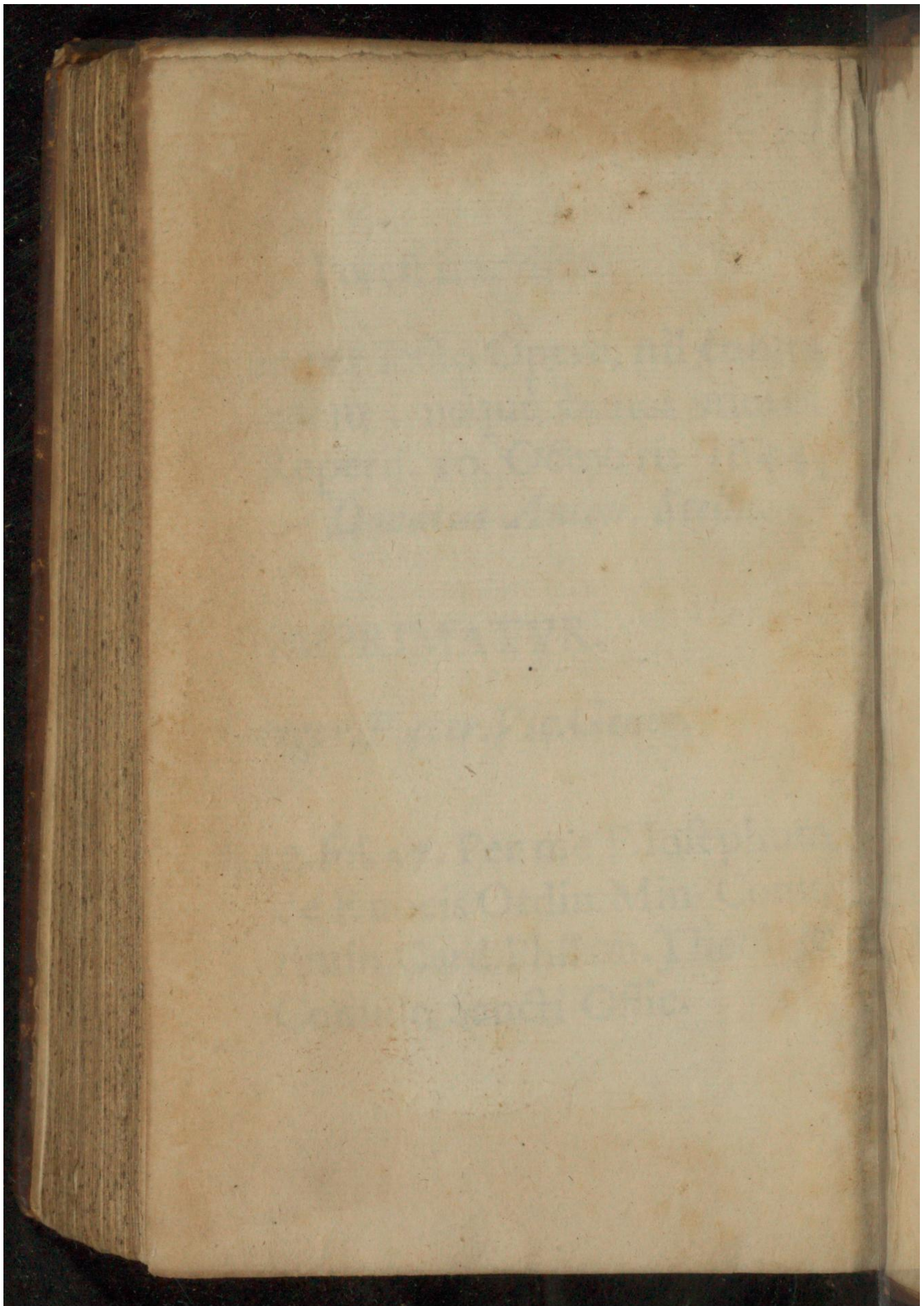
IMPRIMATUR.

Gregor. Peccer. Vic. Gener.

Reg. fol. 47. Per me F. Iosephum
de Rubeis Ordin. Min. Conu.
Emin. Card. Philam. Theol. &
Consult. Sancti Offic.

contra
mores
1644
ella.

phum
Conu.
ol. &c.

As -